Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2026)0020

Drony i nowe systemy prowadzenia działań wojennych – konieczność dostosowania się Unii do obecnych wyzwań w zakresie bezpieczeństwa

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 22 stycznia 2026 r. w sprawie dronów i nowych systemów prowadzenia działań wojennych oraz konieczności dostosowania się UE do obecnych wyzwań w zakresie bezpieczeństwa (2025/2088(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),

– uwzględniając art. 42 ust. 7 Traktatu o Unii Europejskiej (TEU) oraz art. 222 TFUE,

– uwzględniając wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia Rady określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2028–2034 (COM(2025)0571),

– uwzględniając wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia Europejskiego Funduszu Konkurencyjności (EFK), w tym szczegółowego programu działań na rzecz badań naukowych i innowacji w dziedzinie obronności, a także uchylającego rozporządzenia (UE) 2021/522, (UE) 2021/694, (UE) 2021/697 i (UE) 2021/783 oraz przepisy rozporządzeń (UE) 2021/696 i (UE) 2023/588, jak i zmieniającego rozporządzenie (UE) (COM(2025)0555), które uwzględnia aspekty dotyczące obronności i przestrzeni kosmicznej, aby wzmocnić bazę technologiczno-przemysłową sektora obronnego, co obejmuje również drony,

– uwzględniając szczyt NATO w Hadze w 2025 r. oraz pogłębiające się partnerstwo strategiczne UE i NATO, zwłaszcza w zakresie integracji dronów, innowacji i systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym (C-UAS), co obejmuje natowski plan działania na rzecz szybkiego przyjmowania odpowiednich rozwiązań i plan działania dotyczący współpracy NATO i Ukrainy w zakresie innowacji, które to plany mają na celu zapewnienie wsparcia Ukrainie i poprawę ochrony infrastruktury krytycznej i przestrzeni

powietrznej państw sprzymierzonych,

– uwzględniając plan działania w zakresie gotowości, zainicjowany na szczycie NATO w Walii w 2014 r. w odpowiedzi na bezprawną aneksję Krymu przez Rosję, oraz jego przekształcenie w podstawowe ramy NATO w zakresie odstraszania i obrony, czego zwieńczeniem jest model sił NATO z 2022 r.,

– uwzględniając dostosowane do potrzeb partnerstwo UE w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony z Norwegią, Mołdawią, Japonią, Koreą Południową, Albanią, Macedonią Północną i Zjednoczonym Królestwem, partnerstwo, którego celem jest zacieśnienie współpracy w obszarach takich jak zarządzanie kryzysowe, bezpieczeństwo morskie i cyberbezpieczeństwo, mobilność wojskowa i współpraca w przemyśle obronnym,

– uwzględniając konkluzje Rady z 26 czerwca 2025 r. w sprawie Ukrainy, Bliskiego Wschodu, europejskiej obronności i bezpieczeństwa, UE na świecie, konkurencyjności, migracji, Republiki Mołdawii, Bałkanów Zachodnich, bezpieczeństwa wewnętrznego, gotowości, działań hybrydowych i innych kwestii, gotowości przemysłu, celów planu ReArm Europe / Gotowość 2030, sprawozdania okresowego Europejskiego Funduszu Obronnego (EFO) oraz programu na rzecz europejskiego przemysłu obronnego (program EDIP),

– uwzględniając swoją rezolucję z 9 października 2025 r. w sprawie wspólnej reakcji na niedawne naruszenia przestrzeni powietrznej i infrastruktury krytycznej państw członkowskich UE przez Rosję[1],

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 21 lutego 2025 r. pt. „EU Action Plan on Cable Security” [Plan działania UE na rzecz bezpieczeństwa infrastruktury kablowej] (JOIN(2025)0009),

– uwzględniając swoją rezolucję z 12 marca 2025 r. w sprawie białej księgi dotyczącej przyszłości europejskiej obrony (2025/2565(RSP))[2],

– uwzględniając komunikat Komisji z 29 listopada 2022 r. pt. „Strategia dotycząca dronów 2.0 na rzecz inteligentnego i zrównoważonego ekosystemu bezzałogowych statków powietrznych w Europie” (COM(2022)0652),

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 5 marca 2024 r. pt. „Nowa Strategia na rzecz europejskiego przemysłu obronnego – osiągnięcie gotowości UE dzięki zdolnemu do reagowania i odpornemu europejskiemu

---

1 Teksty przyjęte, P10_TA(2025)0230.
2 Teksty przyjęte, P10_TA(2025)0034.

przemysłowi obronnemu” (JOIN(2024)0010),

– uwzględniając nieformalne posiedzenie szefów państw lub rządów w Kopenhadze 1 października 2025 r.,

– uwzględniając zintegrowaną obronę powietrzną i przeciwrakietową NATO, która jest dostosowana do wszystkich rodzajów zagrożeń z powietrza i zagrożeń rakietowych ze wszystkich kierunków strategicznych,

– uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2557 z 14 grudnia 2022 r. w sprawie odporności podmiotów krytycznych i uchylającą dyrektywę Rady 2008/114/WE[3],

– uwzględniając briefing Dyrekcji Generalnej ds. Analiz Parlamentarnych z 2025 r. pt. „Military drone systems in the EU and global context: Types, capabilities and regulatory frameworks” [Wojskowe systemy dronowe w UE i w kontekście globalnym – rodzaje, zdolności i ramy regulacyjne], który odnosi się do wsparcia finansowego UE na rzecz programu Eurodrone, w tym 98 mln EUR w 2020 r. i 100 mln EUR w 2024 r.,

– uwzględniając normę NATO STANAG 4748 (cyfrowa sygnalizacja podwodna),

– uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego 04/2025 pt. „Mobilność wojskowa w UE – uchybienia w koncepcji i przeszkody napotkane w trakcie realizacji spowalniają postępy”,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1907/2006 z 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE[4] (rozporządzenie REACH),

– uwzględniając sprawozdanie wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 27 czerwca 2025 r. pt. „Sprawozdanie na temat wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa – nasze priorytety w 2025 r.”,

– uwzględniając swoją rezolucję z 19 września 2024 r. w sprawie dalszego wsparcia finansowego i wojskowego dla Ukrainy ze strony

---

3 Dz.U. L 333 z 27.12.2022, s. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj.

4 Dz.U. L 396 z 18.12.2006, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj.

państw członkowskich UE[5],

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 19 marca 2025 r. pt. „Wspólna biała księga w sprawie obronności europejskiej – gotowość 2030”, który dotyczy Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju i wsparcia udzielanego w ramach tego instrumentu Ukrainie z myślą o jej zdolnościach dronowych,

– uwzględniając Platformę na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP), Instrument na rzecz Zwiększenia Bezpieczeństwa Europy (SAFE) i instrument tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE) jako kluczowe czynniki umożliwiające zwiększenie liczby innowacji podwójnego zastosowania i poprawę odporności przemysłu,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695[6] z 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 i (UE) nr 1291/2013,

– uwzględniając Rozporządzenie Rady (UE) 2021/2085 z 19 listopada 2021 r. ustanawiające wspólne przedsięwzięcia w ramach programu „Horyzont Europa”, uchylające rozporządzenia (WE) nr 219/2007, (UE) nr 557/2014, (UE) nr 558/2014, (UE) nr 559/2014, (UE) nr 560/2014, (UE) nr 561/2014 i (UE) nr 642/2014[7] i określające ramy na potrzeby badań z zakresu zarządzania ruchem lotniczym w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej, którego celem jest umożliwienie integracji dronów wojskowych w ramach wspólnej przestrzeni powietrznej,

– uwzględniając sprawozdanie Maria Draghiego z 9 września 2024 r. w sprawie przyszłości europejskiej konkurencyjności oraz jego rozdział czwarty dotyczący poprawy bezpieczeństwa i zmniejszenia zależności,

– uwzględniając wytyczne polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej na lata 2024–2029, przedstawione 18 lipca 2024 r. przez ówczesną kandydatkę na stanowisko przewodniczącego Komisji Europejskiej Ursulę von der Leyen pt. „Wybór Europy”,

– uwzględniając swoją rezolucję z 17 lipca 2024 r. w sprawie potrzeby

---

5 Dz.U. C, C/2024/7214, 10.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7214/oj.

6 Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj.

7 Dz.U. L 427 z 30.11.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2085/oj.

stałego wspierania Ukrainy przez Unię Europejską[8],

– uwzględniając decyzję wykonawczą Komisji z 15 marca 2024 r. w sprawie finansowania instrumentu na rzecz wzmocnienia europejskiego przemysłu obronnego przez zamówienia realizowane na zasadzie współpracy (EDIRPA), ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2418, a także w sprawie przyjęcia programu prac na lata 2024–2025 (C(2024)1702),

– uwzględniając swoją rezolucję z 29 lutego 2024 r. w sprawie potrzeby niezachwianego unijnego wsparcia Ukrainy dwa lata po napaści Rosji na ten kraj[9],

– uwzględniając swoją rezolucję z 18 stycznia 2023 r. w sprawie realizacji wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony – sprawozdanie roczne za 2022 r.[10], w której to rezolucji podkreślono pilną potrzebę rozwoju zdolności w zakresie dronów i przeciwdziałania dronom na potrzeby misji w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO),

– uwzględniając Deklarację wersalską z 10 i 11 marca 2022 r.,

– uwzględniając konkluzje Rady z 24 stycznia 2022 r. w sprawie bezpieczeństwa Europy oraz z 22 stycznia 2018 r. w sprawie zintegrowanego podejścia do konfliktów i kryzysów zewnętrznych,

– uwzględniając Strategiczny kompas na rzecz bezpieczeństwa i obrony,

– uwzględniając plan działania Europejskiej Agencji Obrony (EAO) w sprawie systemów autonomicznych, zatwierdzony 11 stycznia 2024 r. i ustanawiający etapowe, kompleksowe ramy z myślą o przyspieszeniu rozwoju, interoperacyjności, regulacji, standaryzacji, certyfikacji i międzydomenowego wdrażania systemów autonomicznych w operacjach lądowych, powietrznych, morskich i hybrydowych,

– uwzględniając ustrukturyzowany charakter planu działania w sprawie systemów autonomicznych na lata 2024–2038, w tym sztandarowe projekty w dziedzinie międzydomenowych autonomicznych rojów i zespołów załogowo-bezzałogowych, wspierane przez wspólnotę interesu w zakresie systemów autonomicznych i grupę roboczą ad hoc ds. koordynacji wdrażania i zaangażowania zainteresowanych stron,

– uwzględniając odpowiednie doktryny NATO i wytyczne dotyczące

---

8 Dz.U. C, C/2024/6129, 22.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6129/oj.

9 Dz.U. C, C/2024/6745, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6745/oj.

10 Dz.U. C 214 z 16.6.2023, s. 5.

systemów bezzałogowych statków powietrznych, w tym STANAG 4671 (wymagania dotyczące zdatności systemu bezzałogowego statku powietrznego do lotu), STANAG 4703 (dowodzenie i kontrola) oraz wspólną strategię NATO w sprawie sił powietrznych,

– uwzględniając europejski wymóg dotyczący zdatności do lotu w warunkach bojowych (EMAR), ustanowiony przez EAO 18 kwietnia 2024 r. oraz określający akceptowalne sposoby spełnienia wymagań i materiały zawierające wytyczne z myślą o interpretacji europejskich wymogów dotyczących zdatności do lotu w warunkach bojowych w zakresie ciągłej zdatności do lotu (EMAR M), a także uwzględniając ramy EMAR M oraz przewidziane w nich akceptowalne sposoby spełnienia wymagań i materiały zawierające wytyczne jako podstawowe narzędzia dostosowania praktyk w zakresie zdatności do lotu w warunkach bojowych do najnowszych norm regulacyjnych i ich skutecznego wdrożenia w lotnictwie wojskowym,

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 10 listopada 2022 r. pt. „Plan działania na rzecz mobilności wojskowej 2.0” (JOIN(2022)0048), w którym rozszerzono i zdigitalizowano infrastrukturę na potrzeby mobilności wojskowej i procedury administracyjne, aby usprawnić transgraniczne przemieszczanie wojsk i sprzętu,

– uwzględniając rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2025/675 z 4 kwietnia 2025 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1302/2014 w sprawie technicznej specyfikacji interoperacyjności odnoszącej się do podsystemu „Tabor – lokomotywy i wagony pasażerskie” systemu kolei w Unii Europejskiej oraz decyzję wykonawczą 2011/665/UE w sprawie rejestru typów pojazdów kolejowych dopuszczonych do eksploatacji[11], a także uwzględniając przyjęcie przez Dyrekcję Generalną Komisji ds. Mobilności i Transportu zautomatyzowanych systemów zezwalania na przewóz personelu w wojskowych pociągach towarowych w ramach szeroko zakrojonych wysiłków na rzecz modernizacji i przyspieszenia procedur logistycznych w całej transeuropejskiej sieci transportowej,

– uwzględniając decyzję Organizacji do spraw Współpracy w Zakresie Uzbrojenia i państw członkowskich (Francji, Niemiec, Włoch i Hiszpanii) o uruchomieniu programu Eurodrone MALE RPAS (europejski zdalnie kierowany system powietrzny o długiej autonomiczności działania, działający na średniej wysokości), którego formalną podstawą jest podpisana w lutym 2022 r. umowa o wartości 7,1 mld EUR dotycząca opracowania i produkcji 60 dronów, a także uwzględniając zmiany w tym programie w ramach wstępnego przeglądu projektu w 2024 r. i przewidzianego kluczowego przeglądu projektu w 2025 r., wsparcie finansowe UE (w wysokości 100 mln

---

11 Dz.U. L, 2025/675, 7.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/675/oj.

EUR w 2024 r.) i przystąpienie Indii w charakterze obserwatora na początku 2025 r.,

– uwzględniając zalecenia Biura Narodów Zjednoczonych ds. Rozbrojenia w sprawie autonomicznych śmiercionośnych systemów uzbrojenia i sprawozdania ONZ w sprawie stosowania uzbrojonych dronów na mocy prawa międzynarodowego,

– uwzględniając krajowe ramy i opublikowane doktryny dotyczące dronów wojskowych,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/697 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Obronny i uchylające rozporządzenie (UE) 2018/1092[12],

– uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2015/1835 z 12 października 2015 r. określającą statut, siedzibę i zasady operacyjne Europejskiej Agencji Obrony[13],

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1252 z 11 kwietnia 2024 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby zapewnienia bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 i (UE) 2019/1020[14] (akt w sprawie surowców krytycznych),

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Bezpieczeństwa i Obrony (A10-0270/2025),

Wojna dronowa

A. mając na uwadze, że szybkie zwiększenie zdolności do wykonywania precyzyjnych uderzeń trwale zmieniło nowoczesne pole walki, potrzeby obronne UE i wymogi dotyczące odporności państw członkowskich;

B. mając na uwadze, że niedawne wrogie incydenty z użyciem dronów i ich wtargnięcia na terytorium państw członkowskich UE, zwłaszcza na wschodniej flance Unii, uwypukliły pilną potrzebę wdrożenia wielowarstwowego systemu obrony obejmującego kinetyczne i niekinetyczne środki przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym w celu ochrony infrastruktury krytycznej i zwiększenia odporności; mając na uwadze, że drony mają obecnie wiele

---

12 Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj.

13 Dz.U. L 266 z 13.10.2015, s. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1835/2015-10-13.

14 Dz.U. L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj.

zastosowań, w tym rozpoznanie, operacje pozorowane, namierzanie celów i precyzyjne uderzenia, a ich powszechne wykorzystywanie podczas wojny w Ukrainie i na innych aktywnych teatrach zmieniło wymogi w zakresie obrony powietrznej i doktryny operacyjne;

C. mając na uwadze, że drony stały się charakterystycznym elementem współczesnych działań wojennych i konfliktów hybrydowych, gdyż działają jako czynnik zwielokrotniający siłę, dostarczają informacji w czasie rzeczywistym i przyspieszają podejmowanie decyzji; mając na uwadze, że powiązane systemy bezzałogowe (naziemne, nawodne i podwodne) znajdują coraz szersze zastosowanie, co należy uwzględnić w przyszłym planowaniu obronnym; mając na uwadze, że Europa musi dostosować swoje koncepcje w zakresie operacji powietrznych i wspólnych operacji oraz zadbać o to, aby wojskowe wykorzystanie dronów było w pełni zgodne z prawem międzynarodowym, w tym z prawem praw człowieka;

D. mając na uwadze, że szybki rozwój zdolności w zakresie produkcji dronów, wspierany przez partnerów zewnętrznych, a także dominacja niektórych dostawców kluczowych komponentów, takich jak czujniki, baterie, półprzewodniki i materiały ziem rzadkich, z państw trzecich zwiększa strategiczne zależności i podkreśla pilną potrzebę wzmocnienia europejskiej bazy innowacji podwójnego zastosowania i bezpiecznych łańcuchów dostaw; mając na uwadze, że Rosja zwiększa produkcję dronów, która już teraz wynosi kilka milionów sztuk rocznie, i wyprzedza na tym polu Stany Zjednoczone i Europę razem wzięte, a także mając na uwadze, że Rosja rozwija amunicję krążącą i prototypy cięższych systemów; mając na uwadze, że zdolności rosyjskiego przemysłu dronowego są wspierane przez Iran i Chiny oraz doprowadziły do masowego rozpowszechnienia coraz bardziej śmiercionośnych i zaawansowanych dronów zdolnych do precyzyjnych uderzeń;

Wpływ stale zmieniającego się charakteru wojny z użyciem dronów na siły zbrojne państw członkowskich oraz na ramy bezpieczeństwa i obrony Unii Europejskiej

E. mając na uwadze, że drony stały się cechą charakterystyczną nowoczesnego pola walki, czego przykładem jest Ukraina, gdzie drony powodują więcej ofiar niż jakakolwiek inna broń; mając na uwadze, że używa się ich obecnie w wielu konfliktach na całym świecie, w tym w Strefie Gazy, Izraelu, Libanie, Iranie, Jemenie, Sudanie, Mjanmie/Birmie i w azerbejdżańskiej wojnie przeciwko Armenii, a także do ataków na statki międzynarodowe na Morzu Czerwonym;

F. mając na uwadze, że europejski ekosystem dronowy składa się w dużej mierze z MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, które są źródłem innowacji technologicznych oraz gwarantują elastyczność i konkurencyjność, a wdrożenie powietrznych systemów bezzałogowych na szczeblu strategicznym może znacznie poprawić

orientację sytuacyjną w odległych, niestabilnych lub podatnych na konflikty strefach przygranicznych, pozwala gromadzić dane w czasie rzeczywistym oraz znacząco pomaga w wykrywaniu różnych zagrożeń i stanowi odstraszanie wobec nich;

G. mając na uwadze, że szerokie wykorzystanie systemów bezzałogowych statków powietrznych w Ukrainie wykazało ich decydującą rolę nie tylko jako narzędzi rozpoznawczych i uderzeniowych, ale także jako środka utrzymania linii obronnych, ewakuacji medycznej, dostaw, walki radioelektronicznej, rozpoznania radioelektronicznego, przekazywania informacji, wykrywania i neutralizacji min i improwizowanych urządzeń wybuchowych, mapowania i nadzoru w czasie rzeczywistym, operacji poszukiwawczo-ratowniczych, ochrony konwojów, wykorzystania jako amunicja krążąca i do uderzeń precyzyjnych, misji z zastosowaniem wabienia i podstępu, monitorowania zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiologicznych i jądrowych oraz dokumentowania zbrodni wojennych; mając na uwadze, że powietrzne systemy bezzałogowe przestają być narzędziami wsparcia i przekształcają się w podstawowe środki walki zdolne do działania w warunkach intensywnego zakłócania zaporowego; mając na uwadze, że morskie drony stworzyły nowy paradygmat bezpieczeństwa morskiego, obejmujący działania od wykrywania min po ataki na cele wojskowe, co widać na przykładzie Morza Czarnego i Morza Bałtyckiego, oraz że będą one stanowić nowe wyzwanie dla bezpieczeństwa Unii Europejskiej na dużych teatrach działań morskich takich jak Morze Śródziemne;

H. mając na uwadze, że integracja aktywów kosmicznych z obrazami zebranymi przez drony może zapewnić ciągłą, zweryfikowaną krzyżowo i bezpieczną orientację sytuacyjną na potrzeby wczesnego ostrzegania, zarządzania kryzysowego, wykrywania zagrożeń hybrydowych oraz monitorowania ruchów terrorystów, szlaków przemytniczych i obszarów przygranicznych;

Słabe punkty łańcucha dostaw

I. mając na uwadze, że 60 % komponentów do dronów pochodzi ze Stanów Zjednoczonych i Chin, co stwarza krytyczną podatność na zagrożenia w gotowości obronnej UE do 2030 r.; mając na uwadze, że chińskie przedsiębiorstwa produkują większość komponentów potrzebnych do montażu dronów, takich jak półprzewodniki, tranzystory mocy, magnesy, baterie i czipy nawigacyjne; mając na uwadze, że w ramach współpracy strategicznej należy również stawić czoła przyszłej konkurencji technologicznej ze strony Rosji i Chin oraz zagwarantować Europie dostęp do innowacji i materiałów niezbędnych do rozwoju trwałych zdolności dronowych i antydronowych;

J. mając na uwadze, że Chiny stały się liderem w dziedzinie dronów, gdyż produkują szeroką gamę systemów bojowych i rozpoznawczych,

a jednocześnie inwestują w drony morskie i roje autonomicznych minidronów; mając na uwadze, że chińskie uzbrojone drony były eksportowane na dużą skalę i wykorzystywane przez państwa trzecie na różnych teatrach działań;

K. mając na uwadze, że chińskie przedsiębiorstwo DJI odpowiada za produkcję około 74 % komercyjnych dronów, a chińskie przedsiębiorstwa produkują większość komponentów potrzebnych do ich montażu, takich jak półprzewodniki, tranzystory mocy, magnesy, baterie i czipy nawigacyjne; mając na uwadze, że 9 na 10 czujników lub systemów optycznych potrzebnych do identyfikacji i atakowania celów jest produkowanych w Chinach; mając na uwadze, że Pekin kontroluje 85 % globalnych zdolności do produkcji baterii litowych i 98 % rafinacji metali ziem rzadkich, stanowiących podstawę zarówno elektroniki użytkowej, jak i nowoczesnej broni, co skutkuje zależnością Europy od dostaw z Chin; mając na uwadze, że Chiny zaczęły ograniczać wywóz komponentów i materiałów do produkcji dronów dla Ukrainy i zachodnich nabywców; mając na uwadze, że poprzez faktyczną kontrolę dostępu do niezbędnych materiałów – od surowców po baterie i oprogramowanie – oraz zwiększanie dostaw do Rosji Chiny mają decydujący wpływ na charakter wojny z użyciem dronów;

L. mając na uwadze, że 9 października 2025 r. Chiny wprowadziły szeroko zakrojone kontrole wywozu pierwiastków ziem rzadkich i powiązanych technologii przetwarzania, powołując się na obawy dotyczące bezpieczeństwa narodowego;

M. mając na uwadze, że te nowe przepisy obejmują praktycznie wszystkie pierwiastki ziem rzadkich niezbędne do produkcji dronów i systemów antydronowych oraz wymagają uzyskania przez chińskich dostawców pozwoleń na wywóz od Ministerstwa Handlu, co faktycznie uzależnia cały unijny sektor dronowy od zgody Chin na wywóz i dowodzi strategicznej konieczności zbudowania odpornego i autonomicznego łańcucha dostaw na niższym szczeblu na potrzeby sektora dronowego;

N. mając na uwadze, że nowe chińskie ograniczenia wywozowe ogłoszone i częściowo wdrożone 9 października 2025 r. wymagają pozwoleń na wywóz produktów, które zawierają nawet śladowe ilości (powyżej 0,1 %) metali ziem rzadkich wydobywanych lub przetwarzanych w Chinach, przy czym Pekin wyraźnie stwierdził, że pozwolenia nie będą udzielane zagranicznym podmiotom sektora obronnego;

O. mając na uwadze, że UE musi pilnie znaleźć alternatywne źródła oraz rozwinąć zdolności w zakresie recyklingu i samodzielnego wydobycia surowców krytycznych, aby zmniejszyć podatność na zagrożenia spowodowaną chińskimi ograniczeniami wywozowymi i globalną koncentracją w łańcuchu dostaw;

Zamówienia i finansowanie

P. mając na uwadze, że produkcja, zamawianie i finansowanie dronów oraz zdolności przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym można uznać za usługę wymagającą wyszkolonego personelu, inteligentnych inwestycji, uproszczonych procedur, dostępu do finansowania publicznego i prywatnego, regionalnych centrów produkcyjnych oraz ścisłej współpracy z małymi i średnimi przedsiębiorstwami, przedsiębiorstwami technologicznymi i środowiskiem akademickim;

Dostosowanie doktryny

Q. mając na uwadze, że państwa członkowskie muszą pracować nad dostosowaniem swoich doktryn, obiektów szkoleniowych, procedur certyfikacji i linii montażowych, a także nad koordynacją pola walki, namierzaniem celów w czasie rzeczywistym, szkoleniami, odpornym dowodzeniem i kontrolą oraz pełną integracją wszystkich tych elementów;

R. mając na uwadze, że dostosowanie to powinno również obejmować odpowiednie przepisy ustawowe i wykonawcze dotyczące wykorzystywania i produkcji dronów, gwarantować pełną zgodność z doktrynami NATO i normami STANAG oraz sprzyjać wspólnym szkoleniom z Ukrainą w celu przyspieszenia gotowości operacyjnej;

S. mając na uwadze, że UE i jej państwa członkowskie powinny dążyć do przejęcia inicjatywy w dziedzinie dronów poprzez pogłębienie współpracy w zakresie szkoleń, certyfikacji, montażu przemysłowego i koordynacji operacyjnej, a to wszystko przy pełnym poszanowaniu suwerenności narodowej zgodnie z art. 4 ust. 2 i art. 42 ust. 2 TUE;

Partnerstwa strategiczne

T. mając na uwadze, że partnerstwa strategiczne mają zasadnicze znaczenie, aby zdobyć ilościową i jakościową przewagę wymaganą do osiągnięcia progów operacyjnych oraz uzyskania dostępu do wiedzy fachowej i surowców;

U. mając na uwadze, że takie partnerstwa muszą wzmacniać europejskie zdolności w zakresie bezpieczeństwa i obrony, charakteryzować się wzajemnością, być przejrzyste i spójne, a jednocześnie unikać krytycznych zależności od państw trzecich w zakresie technologii obronnych, komponentów, oprogramowania i surowców;

V. mając na uwadze, że współpraca z kluczowymi partnerami takimi jak Ukraina ma szczególne znaczenie ze względu na ich niezrównane doświadczenie na polu walki, szybkie cykle innowacji i adaptacji, integrację cywilnych i wojskowych ekosystemów innowacji oraz zdolności produkcji dronów na dużą skalę, co gwarantuje wyjątkową wiedzę na potrzeby wzmocnienia europejskiej bazy technologiczno-

przemysłowej sektora obronnego;

W. mając na uwadze, że wymiana doświadczeń z partnerami doświadczonymi w opracowywaniu zaawansowanych systemów obrony przed dronami ma kluczowe znaczenie dla odporności Europy;

X. mając na uwadze, że partnerstwa na Bałkanach Zachodnich i w bezpośrednim sąsiedztwie UE mają również zasadnicze znaczenie dla stabilności i odporności regionu;

Y. mając na uwadze, że Bałkany Zachodnie, które dzielą z Unią Europejską ponad 500 km granic lądowych i tworzą jej najbliższy obszar sąsiedzki, mają bezpośrednie znaczenie strategiczne dla bezpieczeństwa, stabilności i dobrobytu Unii;

Wojny dronowe na peryferiach

Z. mając na uwadze, że w bezpośrednim sąsiedztwie UE dochodzi do wielu intensywnych konfliktów z użyciem dronów, a wiele państw członkowskich ma do czynienia z wrogimi wtargnięciami dronów w swoją przestrzeń powietrzną; mając na uwadze, że refleksja nad dronami musi uwzględniać ochronę wszystkich europejskich obszarów granicznych;

AA. mając na uwadze, że regiony graniczące z państwami członkowskimi, zarówno przez granicę lądową, jak i morską, odgrywają kluczową rolę w opracowywaniu i testowaniu dronów i technologii obronnych ze względu na szczególne wymogi wynikające z ich położenia geograficznego i pozycji geopolitycznej w europejskiej architekturze bezpieczeństwa; dostrzega, że wszystkie regiony Bałkanów Zachodnich, Morza Śródziemnego i Morza Czarnego są narażone na szkodliwe wpływy zagraniczne, zagrożenia hybrydowe, dezinformację i ingerencje polityczne mające na celu osłabienie bezpieczeństwa europejskiego; mając na uwadze, że regiony te są narażone na wrogą działalność z wykorzystaniem dronów oraz że partnerzy w tych regionach mają zasadnicze znaczenie jako pierwsza linia obrony w kontekście ochrony bezpieczeństwa zbiorowego;

AB. mając na uwadze, że technologie dronowe są wykorzystywane przez organizacje terrorystyczne do przeprowadzania ataków na polityków, przenikania do obiektów penitencjarnych w UE oraz do transportu materiałów wybuchowych i broni;

AC. mając na uwadze, że drony morskie stanowią poważne zagrożenie dla statków komercyjnych, okrętów wojennych i ważnych szlaków handlowych, co sprawia, że rozwój zdolności obronnych jest koniecznością;

AD. mając na uwadze, że Ukraina produkuje ponad 4,5 mln dronów rocznie, choć każdego dnia jest atakowania przez coraz bardziej zaawansowane roje rosyjskich dornów, a także od czasu brutalnej

agresji Rosji w lutym 2022 r. dowiodła, iż sektor dronowy można szybko unowocześnić i zmodernizować, co demokratyzuje dostęp do kluczowych technologii i umożliwia skuteczną samoobronę;

Zwiększenie produkcji, aby sprostać zagrożeniu ze strony Rosji

AE. mając na uwadze, że innowacje pola walki i rosnące zdolności produkcyjne Ukrainy należy stopniowo włączać do europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego;

AF. mając na uwadze, że Rosja i Chiny w największym stopniu zajmują się rozwojem i rozpowszechnianiem technologii dronowych na dużą skalę, a ich cykl innowacji trwa od trzech do sześciu miesięcy;

AG. mając na uwadze, że zależność państw europejskich od państw trzecich w tym sektorze stanowi niedopuszczalną strategiczną podatność na zagrożenia; mając na uwadze, że w związku z tym istotne jest, aby wszystkie europejskie wydatki na obronność służyły jako dźwignia budowania pełnej autonomii państw europejskich w dziedzinie obronności;

Rozwiązania racjonalne pod względem kosztów

AH. mając na uwadze, że państwa członkowskie muszą wykorzystać różne nowe inicjatywy i instrumenty UE w zakresie wydatków na obronność do opracowania oszczędnych rozwiązań na potrzeby wojny z użyciem dronów; mając na uwadze, że w rozwiązaniach tych należy priorytetowo traktować odporność przemysłową w Europie, ograniczyć naszą zależność od państw trzecich, wspierać MŚP w sektorze obrony oraz dopilnować, aby inwestycje przekładały się na konkretne zdolności, które można szybko wykorzystać do wsparcia Ukrainy i obronności UE;

AI. mając na uwadze, że bezzałogowe systemy powietrzne mają z natury podwójne zastosowanie, co spowodowało istotną transformację w zakresie mobilności, logistyki i zarządzania kryzysowego, a skuteczność stosowania dronów i efektywność operacji antydronowych zależy od odpornej infrastruktury transgranicznej umożliwiającej szybki transport mobilnych systemów wynoszenia, pojazdów dowodzenia i jednostek obsługi technicznej; mając na uwadze potrzebę zharmonizowanych norm w zakresie infrastruktury transportowej, umożliwiających bezpieczną eksploatację dronów w logistyce, nadzorze i wywiadzie we wspólnej przestrzeni powietrznej i w obrębie korytarzy transportowych;

Podwójne zastosowanie na rzecz odporności

AJ. mając na uwadze, że potencjał dronów w zakresie podwójnego zastosowania do ochrony ludności, reagowania na klęski żywiołowe i zarządzania granicami ma coraz większe znaczenie w całej UE, gdzie trwający kryzys bezpieczeństwa i kryzys migracyjny oraz zagrożenia hybrydowe uwypuklają pilną potrzebę orientacji sytuacyjnej i

zdolności szybkiego reagowania; mając na uwadze, że wiele obronnych technologii dronowych o znaczeniu krytycznym wywodzi się ze sfery cywilnej i wykorzystuje krytyczne komponenty podwójnego zastosowania, a cały sektor dronowy może się walnie przyczynić do zwiększenia europejskich zdolności operacyjnych;

AK. mając na uwadze, że rozwojowi dronów i systemów antydronowych powinny towarzyszyć solidne zabezpieczenia ochrony ludności, odporności społecznej i odpowiedzialnej technologii podwójnego zastosowania, mające zagwarantować, że inwestycje w obronność będą wzmacniały również zdolności w zakresie zdrowia, logistyki humanitarnej i ochrony ludności; mając na uwadze strategiczną wartość innowacji obejmujących różne dziedziny oraz innowacji podwójnego zastosowania, w szczególności w zakresie integracji systemów bezzałogowych statków powietrznych, morskich i lądowych z technologiami cywilnymi;

Wojna dronowa na nowoczesnym polu walki

Dostosowanie operacji do działań wojennych z użyciem dronów

1. podkreśla, że systemy dronowe i antydronowe należy zintegrować na poziomie taktycznym i operacyjnym, oraz zauważa, że aby siły zbrojne mogły skutecznie działać na szybko zmieniającym się nowoczesnym polu walki, żołnierze muszą być w stanie w czasie rzeczywistym tworzyć zapory dronowe integrujące radary, czujniki akustyczne, czujniki częstotliwości radiowej, kamery, czujniki elektrooptyczne, czujniki podczerwieni i rozwiązania laserowe umożliwiające fizyczną likwidację, aby przeżyć, utrzymać mobilność, zachować zdolność do wykonywania śmiercionośnych uderzeń, orientację sytuacyjną i zdolność do prowadzenia operacji kinetycznych;

2. podkreśla, że należy zapewnić przystosowalność technologiczną oraz regularne cykle modernizacji i ulepszania, aby zapobiec przestarzałości, a także wspierać ciągłą integrację innowacyjnych systemów we wszystkich domenach operacyjnych, w tym na lądzie, w powietrzu, na morzu i pod wodą;

3. podkreśla, że rozwój i wdrażanie takich technologii wymaga inwestycji w badania naukowe i innowacje, zawierania cywilno-wojskowych partnerstw badawczych oraz wsparcia dla przedsiębiorstw typu start-up i MŚP działających w sektorze przemysłu obronnego z wykorzystaniem zaawansowanych technologii;

4. wzywa państwa członkowskie i Komisję do włączenia wielozadaniowych i transportowych statków powietrznych (takich jak A400M i AEW &C) jako ośrodków dowodzenia, kontroli, komunikacji i zarządzania polem walki oraz jako centralnych platform transportowych dla dronów w celu utrzymania łączności i zasięgu operacyjnego; zachęca do współpracy między EAO a przemysłem

europejskim w celu opracowania interoperacyjnych, otwartych systemów dowodzenia, kontroli i komunikacji integrujących bezzałogowe statki powietrzne poruszające się na dużych wysokościach z dronami taktycznymi;

5. podkreśla potrzebę ustanowienia solidnego i niezależnego wojskowego mostu lotniczego na potrzeby transportu, wykorzystania i wspierania modułowych systemów dronowych, co umożliwi szybką projekcję siły, odporny łańcuch logistyczny i pełną europejską kontrolę nad danymi i sieciami oraz autonomiczność misji;

6. zachęca państwa członkowskie do oceny długoterminowych skutków tej zmiany dla struktury sił, szkoleń i standardów etycznych w walce;

Wyzwania na pierwszej linii i potrzeby sprzętowe

7. dostrzega wyzwanie związane z rozpoznawaniem dronów, przed którym stoją żołnierze pierwszej linii, i zaleca, aby jednostki piechoty dysponowały karabinami przeciwdronowymi, pociskami, dronami przechwytującymi, łapaczami dronów, systemami broni bliskiego zasięgu opartymi na broni palnej, antydronowymi karabinami zakłócającymi, rozpoznaniem elektronicznym, zdolnościami w zakresie walki radioelektronicznej oraz odpornymi strukturami dowodzenia i kontroli, a to dzięki szkoleniom i włączeniu do nich oddziałów walki radioelektronicznej, tak aby piechota mogła skutecznie działać na pierwszej linii oraz miała najlepszą możliwą ochronę i maksymalną zdolność uzupełniania strat, a także potrafiła prawidłowo identyfikować i przechwytywać wrogie drony;

8. ostrzega, że brak systemów dronowych na poziomie oddziału stwarza krytyczną czasowo lukę w zdolnościach w początkowej fazie walki, którą to lukę przeciwnicy mogliby wykorzystać, co prowadziłoby do większej liczby ofiar i ograniczonej swobody operacyjnej, oraz apeluje o pilne wprowadzenie środków w celu zlikwidowania tej luki poprzez szkolenia i dostosowanie doktryny;

Zapotrzebowanie na tanie środki antydronowe

9. podkreśla wyzwanie, jakie stanowi obecny niezmiernie wysoki koszt przechwytywania dronów, oraz wzywa do opracowania wspólnych programów i inicjatyw rynkowych, aby promować rozwój opłacalnych zdolności antydronowych, takich jak zdolność do walki radioelektronicznej, laser, systemy detekcji akustycznej i przechwytywanie sterowane sztuczną inteligencją, aby obniżyć koszt jednego przechwycenia, a także wzywa Komisję do zbadania, czy dałoby się wykorzystać obecne narzędzia przemysłu obronnego do realizacji celu, jakim jest obniżenie kosztu przechwycenia jednego drona;

10. apeluje o zwiększenie produkcji i rozwój technologiczny istniejących systemów przeciwlotniczych na wzór Ukrainy, jeżeli do tej pory okazały się najskuteczniejszym, mobilnym i opłacalnym środkiem

antydronowym;

11. apeluje o położenie nacisku na rozwój prostych, tanich systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym, które to systemy można szybko wyprodukować i wdrożyć, aby zapewnić natychmiastową gotowość operacyjną;

Dostosowanie doktryny bojowej do dronów

12. zachęca siły zbrojne do uwzględnienia dronów we wszystkich doktrynach wojennych jako elementu planowania operacyjnego, ze szczególnym naciskiem na scenariusze wojny hybrydowej, tak aby zapewnić interoperacyjność z natowskimi systemami dowodzenia i kontroli, cywilnymi systemami zarządzania ruchem lotniczym oraz unijnymi ramami dotyczącymi U-Space na rzecz włączenia dronów;

13. wzywa do aktualizacji celów w zakresie zdolności i planowania między siłami zbrojnymi państw członkowskich, aby uwzględnić doświadczenia Ukrainy w doktrynie walki;

14. podkreśla, że zdolności antydronowe muszą być włączone nie tylko do oddziałów piechoty, ale również do wszystkich głównych platform wojskowych, w tym okrętów wojennych, czołgów, transporterów opancerzonych i pojazdów logistycznych; wzywa państwa członkowskie i EAO do dopilnowania, aby przyszłe programy zamówień publicznych i modernizacji systematycznie zawierały moduły systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym dostosowane do środowiska operacyjnego poszczególnych platform; podkreśla, że taka integracja zwiększy ochronę sił, poprawi przeżywalność zasobów o wysokiej wartości oraz wzmocni interoperacyjność między obszarami lądowymi, powietrznymi i morskimi;

15. zaleca, aby wszystkie korytarze dronowe i infrastruktura wsparcia współfinansowana przez UE posiadała wbudowane warstwy cyberodporności i redundancji zgodnie z zaleceniem Europejskiego Trybunału Obrachunkowego dotyczącym wzmocnienia filaru III („Odporność i gotowość”) planu działania na rzecz mobilności wojskowej 2.0;

16. apeluje o stabilne finansowanie w ramach instrumentów unijnych i programów krajowych na rzecz modernizacji istniejących flot i zapewnienia stałej gotowości dzięki cyklom szkoleniowym i konserwacyjnym;

17. apeluje o utworzenie mobilnych stacji konserwacji dronów i stacji przekaźnikowych łącza danych wzdłuż zmodernizowanych korytarzy mobilności wojskowej, aby zapewnić trwałe zdolności w zakresie dowodzenia i kontroli oraz naprawy nawet w przypadku komunikacji w sytuacjach awaryjnych;

18. zaleca włączenie dronów prowadzących nadzór z powietrza do

istniejących europejskich systemów monitorowania infrastruktury transportowej (mostów, tuneli i portów lotniczych), co wzmocni zarówno ochronę ludności, jak i szybkie reagowanie obronne; apeluje o priorytetowe traktowanie modeli finansowania podwójnego zastosowania w przypadku systemów dronowych, które są zgodne z celami w zakresie konkurencyjności;

19. wzywa Komisję i państwa członkowskie do szybkiego wdrożenia etapowego planu na rzecz interoperacyjnych jednostek dronowych przy jednoczesnym określeniu jasnych celów pośrednich, rezultatów i rozliczalności oraz zaleca, aby wszystkie korytarze dronowe i infrastruktura wsparcia współfinansowana przez UE obejmowała wbudowane warstwy cyberodporności i redundancji;

20. apeluje o utworzenie korytarzy pilotażowych w ramach inicjatywy UE na rzecz obrony przed dronami, koncentrujących się na ochronie infrastruktury portowej i energetycznej, które służyłyby do zatwierdzania podręczników operacyjnych dotyczących systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym oraz zapewniały małym i średnim przedsiębiorstwom rzeczywiste możliwości wdrażania;

21. zauważa, że zasady użycia siły są w przypadku dronów niejasne, oraz zachęca państwa członkowskie do przeglądu – we współpracy z NATO – zasad użycia siły w odniesieniu do wszystkich rodzajów zagrożeń związanych z dronami, aby zagwarantować, że zasady te są odpowiednie do reagowania na najbardziej zaskakujące zagrożenia;

Szkolenie i certyfikacja pilotów dronów

22. zachęca państwa członkowskie i Ukrainę do wspólnego szkolenia i certyfikacji pilotów dronów według norm odpowiadających normom stosowanym wobec artylerzystów czy operatorów bezzałogowych statków powietrznych, do inwestowania w systemy antydronowe, zarówno systemy obrony miękkiej, jak i twardej, na wszystkich szczeblach, do ponownej oceny wytrzymałości opancerzenia, do modyfikacji czołgów i transporterów opancerzonych w taki sposób, aby mogły zwalczać bezzałogowe statki powietrzne, do zwiększenia liczebności jednostek walki radioelektronicznej, tak aby każdy batalion miał wzmocnioną zdolność do zagłuszania, oraz do ustanowienia stref obrony przed dronami wokół infrastruktury krytycznej;

23. podkreśla potrzebę iteracyjnego rozwijania i testowania systemów dronowych, aby mogły dostosowywać się do pojawiających się zagrożeń i reagować na takie zagrożenia z uwagi na szybkie tempo postępu technologicznego w tej dziedzinie; podkreśla znaczenie systemów opartych na oprogramowaniu, które można szybko modyfikować i aktualizować, aby reagować na zmieniające się potrzeby pola walki, umożliwiając tym samym siłom zbrojnym wyprzedzenie potencjalnych przeciwników i utrzymanie przewagi

konkurencyjnej w tej dziedzinie;

Rosnące zagrożenie rojami dronów zdolnych do głębokich uderzeń

24. podkreśla coraz częstsze wykorzystywanie dronów w atakach hybrydowych i terrorystycznych na infrastrukturę krytyczną oraz asymetryczne korzyści, jakie mogą przynieść takie ataki;

25. przypomina o wtargnięciach dronów nieznanego pochodzenia zakłócających infrastrukturę krytyczną w Danii, Norwegii, Niemczech i Belgii, w tym międzynarodowe porty lotnicze i bazy wojskowe, o operacji „Pajęcza sieć”, która była próbą sabotażu w obrębie mołdawskiej sieci energetycznej w 2023 r., a także o powtarzających się atakach dronowych w wykonaniu Huti, zakłócających żeglugę na Morzu Czerwonym; podkreśla, że takie przypadki pokazują, w jaki sposób tanie systemy umożliwiają spowodowanie chaosu; wzywa państwa członkowskie do włączenia protokołów reagowania na drony do krajowych planów odporności;

26. zdecydowanie potępia niedawną serię wtargnięć rosyjskich dronów oraz podejrzewanych wrogich przelotów w kilku państwach członkowskich UE, w tym w Polsce, Rumunii i państwach bałtyckich, wymierzonych w obszary przygraniczne, obiekty energetyczne i węzły logistyczne;

27. ostrzega, że incydenty te pokazują rosnącą zdolność podmiotów państwowych i niepaństwowych do stosowania tanich systemów bezzałogowych, aby zagrażać bezpieczeństwu publicznemu, zakłócać łańcuchy dostaw i testować gotowość obronną UE i NATO;

28. podkreśla, że takie przypadki pokazują, w jaki sposób tanie systemy umożliwiają spowodowanie chaosu;

29. podkreśla, że drony mogą stanowić nie tylko zagrożenia wojskowe, ale również stwarzać inne zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego, w tym poprzez ich potencjalnie niewłaściwe wykorzystanie w kontekście mającym wpływ na zdrowie publiczne, ochronę środowiska i infrastrukturę cywilną; wzywa państwa członkowskie i Komisję do uwzględnienia tych aspektów w krajowych i unijnych ocenach ryzyka i strategiach gotowości oraz do włączenia protokołów reagowania na drony do krajowych planów odporności

30. dostrzega, że operacje „Pajęcza sieć” i „Powstający lew” oraz wykorzystanie rosyjskiej floty cieni dowodzą zdolności do głębokich uderzeń z terytorium państwa przeciwnika na strategiczne aktywa; zachęca osoby odpowiedzialne za planowanie obrony cywilnej w państwach członkowskich do uwzględnienia w doktrynie planowania kryzysowego ochrony przed takimi scenariuszami;

31. zauważa, że drony zmieniły strategiczne i operacyjne warunki nowoczesnej sztuki wojennej, od rozpoznania taktycznego i namierzania na polu walki po strategiczne głębokie uderzenia i

operacje wykorzystujące cyberprzestrzeń, oraz że wprowadzają asymetrię, która może zarówno wzmacniać, jak i destabilizować postawy obronne w UE;

32. podkreśla ryzyko zmasowanych ataków na infrastrukturę UE w szarej strefie;

33. podkreśla potrzebę ochrony europejskich sieci energetycznych, dróg, linii kolejowych, węzłów transportowych i infrastruktury cyfrowej jako priorytetowych celów wojny hybrydowej oraz niezbędną synergię między wojskiem, organami ścigania, służbami interwencyjnymi, kontrolą graniczną i społeczeństwem obywatelskim w celu skutecznego wdrożenia doktryny planowania kryzysowego; zaleca utworzenie platformy wymiany najlepszych praktyk między organami zarządzającymi infrastrukturą strategiczną;

34. podkreśla pilną potrzebę wzmocnienia nadzoru morskiego w regionie Morza Bałtyckiego, Morza Północnego i Morza Czarnego, gdzie działalność rosyjskich dronów stanowi szczególne zagrożenie; podkreśla, jak ważne jest rozwiązanie problemu rosyjskiej floty cieni, którą podejrzewa się o związek z wtargnięciami dronów do europejskiej przestrzeni powietrznej; uważa, że nowy operacyjny wymiar wojny hybrydowej wymaga integracji strategii bezpieczeństwa morskiego i strategii obrony przed bezzałogowymi statkami powietrznymi; z zadowoleniem przyjmuje rozpoczęcie operacji pod dowództwem NATO takich jak „Baltic Sentry”;

Odporność i przestrzenie umożliwiające ochronę

35. zaleca opracowanie kompleksowych krajowych strategii obrony cywilnej przed atakami z użyciem dronów, gwarantujących gotowość na szczeblu krajowym, regionalnym i gminnym oraz w poszczególnych społecznościach i gospodarstwach domowych, przy czym w strategiach tych należy położyć nacisk na systemy wczesnego ostrzegania ludności lokalnej, jasne instrukcje dotyczące zachowania w sytuacji zagrożenia oraz schrony dla ludności i ochronę infrastruktury;

36. podkreśla potrzebę opracowania wspólnych wytycznych dotyczących sposobu kształtowania krajowych strategii w zakresie systemów przeciwdziałania dronom przy pełnym poszanowaniu suwerenności państw członkowskich i zgodnie ze specyfiką teatrów działań, w których te strategie muszą funkcjonować;

37. apeluje o regularną aktualizację istniejących podręczników Wspólnego Centrum Badawczego pt. „Protection against Unmanned Aircraft Systems” [Ochrona przed systemami bezzałogowych statków powietrznych], aby zapewnić skuteczność środków przeciwdziałania temu stale zmieniającemu się zagrożeniu pod względem technologii, doktryny i codziennej praktyki;

38. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia ochrony

infrastruktury krytycznej i podmiotów krytycznych w UE przed ewentualnymi atakami dronów zgodnie z dyrektywą (UE) 2022/2557;

39. zachęca państwa członkowskie do przeprowadzenia kompleksowego audytu i oceny istniejących schronów oraz popiera utworzenie stałych stref zakazu lotów i przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym wokół krytycznej infrastruktury UE, koordynowanych przez organy krajowe i Frontex oraz wspieranych przez wspólne platformy dowodzenia i kontroli; zaleca wyposażenie tych stref w wielowarstwowe systemy wykrywania i łagodzenia skutków, finansowane z Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, puli środków EFO przeznaczonych na systemy antydronowe oraz z innych odpowiednich instrumentów UE;

40. podkreśla pilną potrzebę wdrożenia wzmocnionego planu ochrony przed dronami wokół krytycznej infrastruktury energetycznej i zachęca państwa członkowskie do zbadania możliwości zaangażowania ochotniczych krajowych podmiotów obronnych w działania na rzecz ochrony ludności i budowania odporności; zauważa, że takie podmioty mogą odgrywać kluczową rolę w zwiększaniu lokalnej gotowości, świadomości i zdolności wsparcia w sytuacjach hybrydowych i kryzysowych;

41. zachęca państwa członkowskie do przeglądu krajowych doktryn i koncepcji operacyjnych dotyczących zarządzania kryzysowego w przypadku ataków systemów bezzałogowych statków powietrznych w celu uwzględnienia analizy ryzyka i mapowania zagrożeń, opracowania skutecznych standardów ochrony oraz ochrony infrastruktury strategicznej, szkoleń dla służb ratunkowych, władz lokalnych i społeczności, integracji technologicznej, w tym systemów C4I i analizy zagrożeń opartej na sztucznej inteligencji, oraz ustanowienia krajowego centrum zarządzania kryzysowego opracowującego i wdrażającego wieloletnie programy szkoleniowe;

42. zaleca ponadto większe wykorzystanie ochotniczych krajowych zasobów obronnych państw członkowskich UE w ramach ochrony ludności, w szczególności w celu zwiększenia gotowości społeczności lokalnych i zdolności zarządzania kryzysowego, oraz uważa, że państwa członkowskie muszą wprowadzić skuteczne systemy wczesnego ostrzegania i jasne protokoły komunikacji, aby utrzymać zaufanie publiczne, ograniczyć panikę i zagwarantować przestrzeganie zasad w sytuacjach nadzwyczajnych; zaleca, aby strategie te obejmowały przepisy dotyczące usług wsparcia psychologicznego i społecznego dla ludności dotkniętej kryzysem oraz szkoleń w zakresie obrony cywilnej dla społeczności lokalnych w celu zwiększenia ogólnej odporności;

43. apeluje, aby w ramach programów finansowanych przez UE wspierano współpracę między taki sektorami jak obronność, przestrzeń kosmiczna, ochrona ludności i transport w celu przyspieszenia rozwoju interoperacyjnych i obejmujących wiele

dziedzin systemów dronowych i antydronowych; uważa, że finansowanie badań w dziedzinie dronów powinno również przyczynić się do poprawy cywilnego wykorzystania dronów, na przykład w walce z pożarami lasów lub w operacjach poszukiwawczo-ratowniczych; zachęca do ułatwiania wymiany między sektorem cywilnym i obronnym, aby doprowadzić do odpowiednich badań nad produktami podwójnego zastosowania zgodnie ze strategią Komisji dotyczącą dronów 2.0;

44. podkreśla znaczenie kompleksowych publicznych kampanii informacyjnych i inicjatyw edukacyjnych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat bezpieczeństwa związanego z dronami, uzupełnionych wzmocnionymi środkami monitorowania i zwalczania działań dezinformacyjnych w obszarze systemów statków bezzałogowych, w szczególności działań mających wywrzeć psychologiczny wpływ na ludność cywilną;

45. uważa, że zasadnicze znaczenie ma kompleksowa strategia obrony cywilnej; zaleca, aby zawierała ona następujące elementy:

    a. określenie metodyki oceny zagrożeń i potrzeb;

    b. opracowanie i wdrożenie koncepcji operacyjnej zapewniającej jasny proces decyzyjny, koordynację między agencjami oraz przepływ informacji w czasie rzeczywistym na wszystkich szczeblach;

    c. gotowość i wczesne ostrzeganie z ustanowieniem mechanizmów wczesnej gotowości i szybkiego ostrzegania oraz jasnych instrukcji dla ludności;

    d. pierwszą reakcję z jasno określonymi rolami i koordynacją między służbami interwencyjnymi, służbami medycznymi, obroną cywilną, siłami zbrojnymi i wolontariuszami ze wsparciem możliwym dzięki zaawansowanym systemom komunikacji;

    e. ochronę fizyczną i ciągłość z określonymi poziomami ochrony ludności i infrastruktury krytycznej w celu zmniejszenia strat i zapewnienia nieprzerwanego funkcjonowania;

    f. odporność infrastruktury krytycznej w celu zagwarantowania przetrwania i ciągłej funkcjonalności kluczowych usług;

    g. obronę granic z uwzględnieniem rozwiązań technologicznych zapobiegających infiltracji, wspieranych przez zdolności wywiadowcze i zdolności szybkiego reagowania;

    h. zwiększanie odporności społecznej poprzez wspieranie przywództwa na szczeblu krajowym i lokalnym, integrację wolontariuszy, wspieranie słabszych grup społecznych oraz przekazywanie społecznościom wytycznych w czasie

rzeczywistym;

i. wspieranie publicznych kampanii informacyjnych i komunikacyjnych, które obejmują doradzanie w sprawie wiarygodnych strategii komunikacyjnych za pośrednictwem oficjalnych kanałów i mediów społecznościowych w celu utrzymania zaufania i świadomości;

j. rozwój odporności gospodarczej poprzez wspieranie koordynacji zapasów interwencyjnych, zasobów i ciągłości podstawowych usług na wszystkich szczeblach;

k. szkolenia i ćwiczenia prowadzone łącznie z symulacjami koncentrującymi się na zapewnieniu gotowości i skutecznego zarządzania kryzysowego;

46. zaleca wspólne rozwijanie i zamawianie wielowarstwowych systemów obrony oraz dobre przygotowanie na szczeblu krajowym z naciskiem na cywilne systemy alarmowe, schrony i publiczne kampanie edukacyjne;

47. podkreśla, że systemy bezzałogowe są szczególnie narażone na cyberataki i infiltrację wywiadowczą; wzywa państwa członkowskie i odpowiednie agencje UE do wzmocnienia ogólnego bezpieczeństwa technologii dronów, w tym cyberodporności, standardów szyfrowania, kontroli własności oraz odporności na szpiegostwo i wrogie działania wywiadowcze, co zapewni ochronę w całym cyklu życia takich systemów;

Zdolność do szybkiego rozmieszczenia

48. podkreśla wyzwania, jakie systemy bezzałogowych statków powietrznych stawiają przed państwami członkowskimi ze względu na dynamiczne namierzanie w środowisku miejskim i w ukryciu, elastyczność taktyczną, chirurgiczną dokładność, asymetryczną przewagę i możliwość wykorzystania na skalę masową;

49. dostrzega wyzwania związane z prowadzeniem przez Rosję wielowarstwowych operacji z użyciem dronów, podczas których to operacji używa się dronów mających zdolności w zakresie zwiadu, obserwacji i rozpoznania, dostarczających danych w czasie rzeczywistym, a po nich niezwłocznie nadlatują drony uderzeniowe, co daje krajowym siłom obronnym niewiele czasu na wzmocnienie obrony lub podjęcie działań zaradczych;

50. zdecydowanie potępia niedawne wtargnięcia rosyjskich dronów oraz prawdopodobnie wrogie przeloty w kilku państwach członkowskich UE nad obszarami przygranicznymi, obiektami energetycznymi, bazami wojskowymi i węzłami logistycznymi;

51. ostrzega, że incydenty te pokazują rosnącą zdolność podmiotów państwowych i niepaństwowych do stosowania tanich systemów

bezzałogowych, aby zagrażać bezpieczeństwu publicznemu, zakłócać łańcuchy dostaw i testować gotowość obronną UE i NATO;

52. wyraża poważne zaniepokojenie używaniem przez Rosję dronów, których dostarczają jej kraje partnerskie, nad terytorium Ukrainy oraz do naruszania przestrzeni powietrznej państw członkowskich UE;

53. apeluje o zaostrzenie sankcji wymierzonych w rosyjskie łańcuchy dostaw, produkcję komponentów oraz transfer technologii, który umożliwia innym państwom dostarczanie Rosji dronów;

54. apeluje do Komisji o podjęcie środków niezbędnych do zapobiegania takim działaniom;

55. podkreśla, że skuteczne krajowe strategie obrony cywilnej przed atakami dronów muszą opierać się na zmodernizowanej infrastrukturze transportowej i komunikacyjnej podwójnego zastosowania umożliwiającej szybkie przemieszczanie się jednostek antydronowych, mobilnych systemów radarowych i zespołów naprawczych, co zagwarantuje, że plany odporności przełożą się na mobilność operacyjną;

56. uważa organizowanie przez Ukrainę samodzielnych oddziałów dronowych dowodzonych na szczeblu plutonu za znakomitą metodę, którą należy naśladować;

57. zaleca włączenie dronowych zespołów uderzeniowych o autonomicznej pętli decyzyjnej do brygad sił zbrojnych państw członkowskich;

58. apeluje do Komisji i państw członkowskich, aby we współpracy z NATO uruchomiły sześciomiesięczny projekt pilotażowy UE–NATO na potrzeby tworzenia, certyfikacji i zatwierdzania pierwszych bojowych jednostek dronowych na szczeblu kompanii z myślą o rozmieszczaniu ich w brygadach sojuszniczych oraz aby projektowi temu towarzyszył wymóg publikacji sprawozdania z zatwierdzenia i zalecanych działań następczych;

59. uznaje, że skuteczność systemów bezzałogowych statków powietrznych zależy przede wszystkim od dokładności nawigacji podczas pracy w warunkach intensywnej walki radioelektronicznej;

60. zaleca, aby operatorzy dronów sił zbrojnych używali anten o sterowanych wiązkach odbiorczych i korzystali z niezawodnych sygnałów globalnego systemu nawigacji satelitarnej (GNSS), takich jak usługa publiczna o regulowanym dostępie Galileo, aby zapewnić odniesienie do dokładnego czasu i ograniczyć błędy nawigacyjne;

61. podkreśla potrzebę uzupełnienia inwestycji w ofensywne systemy dronowe inwestycjami w systemy antydronowe, elektroniczne środki ochrony i odporność GNSS, aby zminimalizować podatność na

zagłuszanie i zakłócenia ze strony wroga;

62. apeluje o natychmiastowe sfinansowanie i szybkie wdrożenie bojowych jednostek dronowych, zarówno przeciwpancernych, jak i przeciwpiechotnych, w ramach sił zbrojnych NATO i UE na szczeblu kompanii, batalionu i brygady oraz o zintegrowanie ich z jednostkami bojowymi w całej Europie; domaga się włączenia Ukrainy jako pełnoprawnego partnera operacyjnego i doktrynalnego w proces rozwoju, szkolenia i certyfikacji; wzywa Komisję i wysoką przedstawiciel do opracowania dwuletniego przyspieszonego programu zamówień, szkoleń, utrzymania i certyfikacji;

63. zaleca państwom członkowskim, aby na podstawie krajowych strategii obronnych opracowały wspólny sposób reagowania na ataki dronowe, w tym poprzez wspólne opracowywanie i zamawianie rozwiązań technologicznych, które mogłyby być wspólnie wdrażane i które byłyby w pełni interoperacyjne z systemami dowodzenia i kontroli NATO oraz bezproblemowo zintegrowane z cywilnymi systemami zarządzania ruchem lotniczym i unijnymi ramami U-Space dotyczącymi integracji dronów w celu uwzględnienia scenariuszy wojny hybrydowej;

64. podkreśla potencjał cywilnych dronów i płynące z nich korzyści, a także istotną transformację, jaką spowodowały one m.in. w mobilności, logistyce, zarządzaniu sytuacjami wyjątkowymi i kartografii, a także zauważa, że już teraz stanowią one znaczny postęp w stawianiu czoła wyzwaniom UE w zakresie bezpieczeństwa i obrony;

Pozyskiwanie, finansowanie i zamawianie dronów oraz systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym

Wstępnie zatwierdzeni sprzedawcy

65. wzywa krajowe i międzynarodowe organy odpowiedzialne za zamówienia publiczne oraz instytucje zamawiające, w tym m.in. Komisję i EAO, do ustanowienia otwartych, przejrzystych i wstępnie zatwierdzonych wykazów dostawców i zamówień priorytetowych na krytyczne komponenty do dronów i platformy do ich obsługi w ścisłej koordynacji z państwami członkowskimi i przy zapewnieniu równego dostępu MŚP w całej Unii, co umożliwi szybsze zawieranie umów w sytuacjach kryzysowych;

66. podkreśla, że takie wykazy powinny opierać się na przejrzystych i konkurencyjnych procedurach wyboru, które byłyby regularnie aktualizowane w celu uwzględnienia informacji zwrotnych dotyczących działalności operacyjnej (w tym z Ukrainy), i że należy unikać tworzenia długoterminowych korzyści rynkowych, które mogłyby zakłócić konkurencję; apeluje o rozszerzenie dostępu do instrumentów finansowych UE oraz o procedury udzielania zamówień, które na równych warunkach obejmowałyby przedsiębiorstwa typu start-up i instytucje badawcze;

67. apeluje do UE, by ustanowiła zarządzany przez EAO wykaz wstępnie zatwierdzonych dostawców krytycznych podzespołów do dronów, i zwraca uwagę, jak ważne jest umożliwienie małym i średnim przedsiębiorstwom zakwalifikowania się do umieszczenia w tym wykazie w drodze audytów na miejscu zamiast wykazywania pełnych wyników osiągniętych w przeszłości, co ułatwiłoby MŚP udział w europejskiej bazie technologiczno-przemysłowej sektora obronnego;

Wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw

Centra regionalne i instrumenty finansowe

68. zachęca państwa członkowskie i EAO do uproszczenia norm certyfikacji i zdatności do lotu, aby przyspieszyć integrację i ograniczyć powielanie testów i procedur wydawania poświadczeń; zachęca do tego, aby w ramach programu EDIP i innych instrumentów finansowych priorytetowo podchodzono do finansowania regionalnych ośrodków produkcji dronów i ośrodków innowacji w zakresie systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym przy wspólnym wykorzystaniu infrastruktury i w oparciu o przyśpieszony proces zatwierdzania przez organy regulacyjne, zwłaszcza w państwach przyfrontowych; podkreśla, jak ważne jest promowanie uczciwych warunków pracy, ochrony socjalnej i rozwoju umiejętności dla wysoko wykwalifikowanej siły roboczej przy jednoczesnym wspieraniu społeczności lokalnych i MŚP, ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia możliwości trwałego zatrudnienia;

69. apeluje o specjalne wsparcie dla MŚP w dostępie do tych instrumentów finansowych, w tym o uproszczone procedury składania wniosków i kryteria przyznawania finansowania;

Dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania i zamówień publicznych

70. zauważa, że MŚP napotykają poważne bariery w dostępie do funduszy obronnych UE i często są wykluczane z zamówień na dużą skalę, które są zdominowane przez dotychczasowych wykonawców; w związku z tym apeluje o stworzenie specjalnych mechanizmów wspierających udział MŚP poprzez zmniejszenie obciążeń administracyjnych, wprowadzenie instrumentów finansowania bezpośredniego z tolerancją na niepowodzenia oraz zapewnienie możliwości udzielania minidotacji i narzędzi szybkiego finansowania niezbędnych dla MŚP przy jednoczesnym zapewnieniu sprawiedliwych warunków dzięki proporcjonalnym wymogom wobec konsorcjów, rozsądnym gwarancjom i elastycznym terminom płatności; zachęca do włączania przedsiębiorstw typu start-up i organizacji badawczych w procedury udzielania zamówień;

71. zauważa, że 80 % europejskiego przemysłu zaangażowanego w opracowywanie, produkcję i eksploatację lekkich dronów stanowią MŚP, które mają zasadnicze znaczenie dla badań i rozwoju oraz

innowacji w zakresie technologii dronów, a także w razie konieczności szybkiego reagowania na nieoczekiwane zmiany w przemyśle, co zaobserwowano w Ukrainie, oraz że przedsiębiorstwa te napotykają trudności w uzyskaniu finansowania na swoje projekty;

72. wzywa Komisję do ustanowienia pojedynczego punktu kontaktowego w celu informowania unijnych MŚP zajmujących się dronami i wspierania ich w uzyskiwaniu finansowania i dostępie do niego, zwłaszcza że ich struktura biznesowa utrudnia im ponoszenie obciążeń biurokratycznych związanych z tymi procesami;

73. z zadowoleniem przyjmuje istniejące inicjatywy Komisji, w szczególności w ramach unijnego systemu innowacji w dziedzinie obronności Europejskiego Funduszu Obronnego, mające na celu wspieranie unijnych MŚP i przedsiębiorstw typu start-up w dziedzinie obronności;

74. wzywa EAO i Komisję do wykorzystania tych wysiłków jako punktu wyjścia do zbadania dodatkowych środków z myślą o przyspieszeniu wdrażania przez europejskie MŚP produkujące drony systemów obronnych o dużej skuteczności w sposób umożliwiający tym MŚP wywóz poza Europę, aby mogły przetrwać ekonomicznie, przy jednoczesnym rozwijaniu europejskich zdolności obronnych i ułatwianiu integracji z ukraińskimi siłami zbrojnymi oraz promowaniu częstych wspólnych wysiłków innowacyjnych;

Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, zwiększania skali i integracja przemysłowa

75. dostrzega, że większość firm z sektora dronów to MŚP i przedsiębiorstwa typu start-up, w związku z czym konieczne jest uproszczenie procedur i środków wsparcia dla MŚP, takich jak dotacje, wsparcie regulacyjne, integracja i zwiększanie skali;

76. apeluje o utworzenie regionalnych klastrów innowacji w zakresie dronów, które łączyłyby MŚP, ośrodki badawcze i większe podmioty integrujące sektor obronny, aby promować transfer technologii i synergię przemysłową;

77. dostrzega potencjał EFO w zakresie pomocy w przekształcaniu MŚP w kluczowych dostawców i zachęca do tworzenia programów, które pomagają MŚP w pozyskiwaniu komponentów, rozwijaniu inżynierii produkcji i osiąganiu wysokiego poziomu automatyzacji w celu zwiększenia produkcji;

78. zachęca do zadbania o to, aby programy EFO umożliwiały szybsze skalowania MŚP poprzez serię rund finansowania, aby umożliwić szybki rozwój, dostęp do kapitału, opracowywanie produktów, testowanie i ocenę w oparciu o inicjatywę BraveTech EU;

79. wzywa Komisję, aby zachęcała do tworzenia wspólnych przedsięwzięć między głównymi europejskimi liderami w dziedzinie

obronności a innowatorami w dziedzinie dronów będącymi MŚP w celu zwiększenia produkcji; zaleca w tym zakresie integrację z przemysłem ukraińskim;

Testowanie, certyfikacja i uproszczenie przepisów

80. dostrzega kwestię długiego okresu między testowaniem a zatwierdzaniem dronów i zachęca państwa członkowskie do uchylenia ograniczeń dotyczących zamówień publicznych, które utrudniają MŚP testowanie kluczowych zdolności;

Europejska baza technologiczno-przemysłowa sektora obronnego

81. zachęca państwa członkowskie i Radę do włączenia do europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego technologii dronów nowej generacji, takich jak brzegowa sztuczna inteligencja, autonomia roju i wzmocnione łącza do celów kierowania i kontroli, a jednocześnie do dążenia do stopniowej i obopólnie korzystnej integracji ukraińskiej bazy danych dotyczących technologii obronnych i przemysłu, a także do wykorzystania długoterminowych przemysłowych planów działania, sztandarowych klastrów EFO i przyspieszonych instrumentów w ramach programu EDIP, aby zapewnić terminowe dostosowanie i zachować przewagę technologiczną Unii;

82. apeluje, aby UE uznała drony za zdolności krytyczne; podkreśla pilną potrzebę inwestowania w europejską bazę technologiczno-przemysłową sektora obronnego, aby umożliwić masową produkcję przystępnych cenowo dronów, oraz zapotrzebowanie na opłacalne systemy, które można wdrożyć na dużą skalę i tym samym zapewnić UE autonomię pod względem zdolności dronowych; uważa, że rozwój takich zdolności musi odbywać się w ścisłej współpracy z Ukrainą, i podkreśla, jak ważne jest przeznaczenie – przy wsparciu EAO – większych unijnych środków inwestycyjnych w zakresie obronności na wspólne zamówienia;

83. wzywa Unię i jej państwa członkowskie do pilnego podjęcia prac nad konkretnymi projektami mającymi wypełnić luki w zdolnościach w dziedzinie zintegrowanej obrony powietrznej i przeciwrakietowej, w szczególności w odniesieniu do walki z użyciem dronów i zwalczania dronów, aby stworzyć wielowarstwową, głęboką strefę zaawansowanych technologicznie systemów z interoperacyjnymi zdolnościami antydronowymi na potrzeby wykrywania, śledzenia i neutralizacji; podkreśla równie duże znaczenie przewagi w powietrzu, czemu ma się przysłużyć projekt dotyczący przyszłościowego systemu walki powietrznej; zachęca państwa członkowskie, by rozważyły wykorzystanie ram na rzecz europejskich projektów obronnych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania do opracowywania takich projektów; uznaje potrzebę międzysektorowej współpracy między społecznościami zajmującymi się obronnością i cyberbezpieczeństwem oraz

społecznością naukową, aby opracować całościowe strategie integrujące najnowsze technologie cyfrowe i technologie cyberobrony;

84. podkreśla potrzebę rozszerzenia takich zdolności na wszystkie państwa członkowskie, w szczególności obszary wokół infrastruktury krytycznej i obszary zaludnione;

85. podkreśla jednak, że owe wspólne programy muszą być również tak skonstruowane, aby zapewnić szybkie cykle rozwoju i umożliwić faktyczny udział innowacyjnym MŚP; podkreśla, że takie przedsiębiorstwa są często znacznie bardziej lotne i pomysłowe niż tradycyjni główni wykonawcy oraz że wykorzystanie ich kreatywności i szybkości ma zasadnicze znaczenie dla dotrzymania kroku zmieniającym się zagrożeniom i dla szybkiego praktycznego wdrażania opłacalnych rozwiązań;

86. uznaje, że tempo rozwoju technologicznego w dziedzinie systemów bezzałogowych statków powietrznych i systemów przeciwdziałania im jest bezprecedensowe, oraz wzywa Komisję, EAO i państwa członkowskie, aby przyjęły szybsze cykle innowacji i zakupów, umożliwiające szybkie praktyczne wdrażanie nowych technologii dronowych i systemów antydronowych; podkreśla, że długotrwałe procesy certyfikacji, udzielania zamówień i testowania mogą sprawić, że zdolności UE staną się przestarzałe, zanim zostaną wdrożone;

Zapora antydronowa

87. popiera zaproponowany przez przewodniczącą Komisji system nadzoru dronowego i obrony przed dronami (zapora antydronowa) wraz z solidnym, kompleksowym systemem obejmującym zaawansowane wykrywanie, odporne dowodzenie i kontrolę oraz opłacalne zdolności przechwytywania, a także apeluje o opracowanie technicznego planu działania w ścisłej współpracy z Ukrainą; podkreśla, że podstawą wniosków Komisji muszą być w znacznym stopniu doświadczenia Ukrainy zdobyte na linii frontu, z których wynika, że skuteczność zależy nie tylko od technologii platformy, ale również od zintegrowanego dowodzenia i kontroli, wyszkolenia personelu oraz odpornego ekosystemu działań wojennych, w tym lokalnych producentów, operatorów, innowatorów oraz dostawców danych i analiz;

Uproszczenie certyfikacji

88. zachęca państwa członkowskie, Agencję Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego i EAO do uproszczenia norm certyfikacji i zdatności do lotu, aby przyspieszyć integrację i ograniczyć powielanie testów i procedur wydawania poświadczeń; zauważa, że konieczne jest przyjęcie europejskiego wymogu w zakresie zdatności do lotu i certyfikacji krzyżowej;

89. wzywa Agencję Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego do

przyspieszenia rozpatrywania wniosków o zezwolenie na lot oraz do określenia jasnych kryteriów certyfikacji systemów klasy HALE/MALE we współpracy z NATO; podkreśla pilną potrzebę wyznaczenia wystarczającej liczby audytorów i usprawnienia procedur, aby uniknąć niepotrzebnych opóźnień w innowacjach;

90. wzywa do przyjęcia europejskich ram dotyczących szybkiego udzielania zezwoleń na przekraczanie granic i tranzyt systemów bezzałogowych między państwami członkowskimi w kontekście mobilności wojskowej;

91. wzywa Komisję do harmonizacji działań regulacyjnych dotyczących dronów obronnych w celu opracowania w UE wiążących ram regulacyjnych dotyczących operacji wojskowych z użyciem dronów (równolegle z cywilnymi przepisami Agencji ds. Bezpieczeństwa Lotniczego); podkreśla, że Komisja powinna doprecyzować zasady użycia siły, zasady certyfikacji, wykorzystania przestrzeni powietrznej przez wojsko oraz zasady etyczne na potrzeby misji w ramach WPBiO i krajowego planowania obronnego, aby ułatwić interoperacyjność i przyspieszyć wspólne operacje w ramach misji WPBiO lub NATO;

Transfery wewnątrzunijne

92. wzywa Komisję do uproszczenia przepisów dotyczących wewnątrzunijnych transferów technologii dronowych i antydronowych oraz do stworzenia efektów synergii między dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/43/WE z 6 maja 2009 r. w sprawie uproszczenia warunków transferów produktów związanych z obronnością we Wspólnocie[15], technologiami związanymi z obronnością a rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/821 z 20 maja 2021 r. ustanawiającym unijny system kontroli wywozu, pośrednictwa, pomocy technicznej, tranzytu i transferu produktów podwójnego zastosowania[16];

93. apeluje o usunięcie zbędnych barier biurokratycznych i formalności administracyjnych, które opóźniają gotowość operacyjną;

94. podkreśla potrzebę uzupełnienia inwestycji w ofensywne systemy dronowe inwestycjami w systemy antydronowe, elektroniczne środki ochrony i odporność GNSS, aby zminimalizować podatność na zagłuszanie i zakłócenia ze strony wroga;

Zgodność z kryteriami pochodzenia z UE

95. apeluje o repatriację produkcji, aby uniknąć nieproporcjonalnej zależności od państw trzecich, w szczególności Chin, w zakresie

---

15 Dz.U. L 146 z 10.6.2009, s. 1.
16 Dz.U. L 206 z 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj.

produkcji systemów dronowych;

96. wzywa państwa członkowskie, Komisję i EAO do pilnego zajęcia się kwestią krytycznej zależności UE od chińskich metali ziem rzadkich niezbędnych dla przemysłu obronnego, w tym produkcji dronów i systemów antydronowych; podkreśla potrzebę ustanowienia alternatywnych i zrównoważonych lokalizacji wydobycia i przetwarzania metali ziem rzadkich, inwestowania w badania i rozwój technologii w dziedzinie recyklingu i zastępowania oraz uwzględnienia tych priorytetów w przyszłych programach EFO i w programie EDIP z myślą o wzmocnieniu strategicznej odporności przemysłowej Europy;

97. zwraca się do Komisji o dopilnowanie, aby wszystkie platformy dronowe finansowane z europejskich programów lub instrumentów finansowych spełniały odpowiednie kryteria dotyczące pochodzenia głównych komponentów z UE, a także o podjęcie działań w celu zapewnienia niezawodności i gwarancji dostaw takich komponentów;

98. ponadto apeluje, aby podwykonawcy podlegali tym samym kryteriom; podkreśla znaczenie pełnej i bezpośredniej kontroli europejskiej nad interfejsami człowiek–maszyna i innym oprogramowaniem związanym z dronami;

99. wzywa Komisję do dopilnowania, aby wszystkie platformy dronowe finansowane z budżetu UE spełniały kryteria pochodzenia z UE, były wolne od ograniczeń nakładanych przez państwa trzecie w odniesieniu do określenia, dostosowania i rozwoju projektu produktu oraz aby istniała prawna możliwość zastąpienia lub usunięcia komponentów podlegających takim ograniczeniom;

100. apeluje o wprowadzenie zachęt, aby platformy dronowe finansowane przez EAO spełniały kryteria pochodzenia z UE lub pochodziły z krajów partnerskich, takich jak Ukraina, Norwegia i Zjednoczone Królestwo, w szczególności w odniesieniu do kluczowych podzespołów;

Struktura dotacji Europejskiego Funduszu Obronnego i kryteria ich przyznawania

101. zaleca zachęcanie do udzielania dotacji z EFO w trosce o to, aby:

    1) w ramach konkursów dodatkowe punkty otrzymywały przedsiębiorstwa zaopatrujące się w komponenty z UE;

    2) przetargi były otwarte dla wybranych państw trzecich, takich jak Ukraina i państwa trzecie, które zawarły umowy o partnerstwie strategicznym z UE;

    3) miała miejsce wymiana między pracownikami w zakresie pozyskiwania komponentów;

102. wzywa EAO do oceny dostawców pod kątem ich wpływu operacyjnego i efektywności kosztowej w realizacji celów misji zamiast skupiania się wyłącznie na cenie jednostkowej;

103. zachęca państwa członkowskie do zezwalania na warunkowe praktyczne wdrażanie i testowanie eksperymentalne nie w pełni certyfikowanych systemów do pilnego użytku operacyjnego z oceną w czasie rzeczywistym w kontrolowanych warunkach;

104. zachęca do tego, aby w ramach programu EDIP i innych instrumentów finansowych priorytetowo podchodzono do finansowania regionalnych ośrodków produkcji dronów przy wspólnym wykorzystaniu infrastruktury i w oparciu o przyśpieszony proces zatwierdzania przez organy regulacyjne, zwłaszcza w państwach przyfrontowych;

Regionalne centra produkcji

Systemy antydronowe i regionalne centra produkcji

105. wzywa państwa członkowskie, by pilnie przyspieszyły rozwój i zwiększyły europejskie zdolności produkcji dronów i środków obrony antydronowej, w tym z wykorzystaniem Instrumentu na rzecz Bezpieczeństwa Europy (SAFE);

106. wzywa Komisję, by przedstawiła propozycję unijnego pakietu dotyczącego dronów, w którym skupi się na dronach i systemach antydronowych oraz na zdolnościach pomocniczych, przedstawi strategię wykorzystania istniejących instrumentów do pobudzania działań badawczo-rozwojowych oraz lokalizowania krytycznych łańcuchów dostaw, a także zaproponuje rozporządzenie o cywilnym i wojskowym wykorzystaniu dronów odpowiednio do obecnego scenariusza zagrożeń; apeluje o większe inwestycje skupiające się na włączeniu technologii cyfrowych następnej generacji do systemów dronowych i systemów obrony antydronowej w celu zwiększenia ich odporności, skalowalności i efektywności;

107. wzywa do ustanowienia krajowych ośrodków testowania, certyfikacji i interoperacyjności dronów w całej UE;

108. podkreśla, że takie ośrodki ułatwiłyby testowanie i certyfikację systemów dronowych i antydronowych zgodnie z normami UE i NATO;

109. podkreśla potrzebę testowania, produkcji i szkolenia w zakresie dronów i systemów antydronowych w celu wzmocnienia granic zewnętrznych i powstrzymania agresji hybrydowej;

110. podkreśla, że regionalne ośrodki produkcji dronów powinny być zlokalizowane w tym samym miejscu co węzły logistyczne podwójnego zastosowania połączone z TEN-T, co umożliwi płynny przepływ wojskowych i cywilnych zasobów związanych z dronami,

części zamiennych i operatorów przez granice w zintegrowany sposób w całej Unii Europejskiej i zgodnie z dowolną przyszłą koncepcją zapory antydronowej;

111. popiera utworzenie centrów obsługi technicznej zlokalizowanych w obiektach NATO i wyposażonych w odpowiedni sprzęt techniczny, aby umożliwić szybką obsługę systemów antydronowych;

Wykwalifikowani producenci, uczciwa konkurencja i ekosystemy regionalne

112. podkreśla, że europejski rynek dronów powinien rozwijać się zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji, innowacji i otwartego dostępu dla wykwalifikowanych producentów; zauważa, że stabilność popytu i jasne perspektywy długoterminowe mają zasadnicze znaczenie dla zrównoważonego rozwoju europejskich producentów dronów;

113. podkreśla, jak ważne jest zwiększenie lokalnych zdolności przemysłowych w celu zapewnienia konkurencyjności, odporności i długoterminowej rentowności europejskiego sektora systemów bezzałogowych;

114. podkreśla, że korzyści płynące z innowacji dronowych i produkcji dronów powinny być zrównoważone geograficznie;

115. apeluje o utworzenie korytarzy innowacji i ośrodków na potrzeby testowania we wszystkich regionach Unii, aby zapewnić dostęp do finansowania i stymulować lokalne ekosystemy przedsiębiorstw typu start-up, MŚP i instytutów badawczych przyczyniające się do suwerenności technologicznej Europy;

116. zauważa, że w działaniach związanych ze zdolnościami w zakresie dronów i zwalczania dronów brakuje utrwalonych wcześniej praktyk, i w związku z tym wzywa Unię oraz jej państwa członkowskie do wykorzystania tej okoliczności i do zadbania od samego początku o to, aby planowanie, badania, rozwój, zamówienia publiczne i zarządzanie takimi zdolnościami odbywało się w coraz większym stopniu z perspektywy europejskiej oraz aby istniał w Unii dostęp do krytycznych suwerennych technologii na potrzeby wojny z użyciem dronów i zwalczania dronów;

117. domaga się, by kryteria kwalifikowalności EFO zostały dostosowane w celu zapewnienia wyższej punktacji w przypadku wspólnych zamówień przy bardziej sprawiedliwej reprezentacji geograficznej państw członkowskich, tak aby powstające konsorcja były w stanie zwiększyć swoją produkcję przemysłową w dziedzinie obronności;

Klastry innowacji, badań i rozwoju oraz produkcja komponentów krytycznych

118. wzywa Komisję do dostosowania instrumentów polityki obronnej i przemysłowej w dziedzinie obronności, aby zapewnić ich

adekwatność do celu, jakim jest wspieranie rozwoju zdolności dronowych i antydronowych;

119. apeluje o finansowanie unijne w celu wsparcia utworzenia zaawansowanego centrum produkcji komponentów dronów, zwłaszcza w regionach o silnych sektorach inżynieryjnym i informatycznym, przez przyczynianie się zarówno do rozwoju regionalnego, jak i do autonomii strategicznej Unii;

120. apeluje, aby w ramach EFO umożliwić finansowanie wielonarodowych klastrów badawczo-rozwojowych koncentrujących się na napędzie dronów, autonomii AI i wzmocnionych łączach do celów kierowania i kontroli;

121. podkreśla, jak ważne jest kierowanie inwestycji strategicznych do odpowiednich ośrodków przemysłowych i technologicznych w całej UE oraz wspieranie przetwarzania surowców, produkcji półprzewodników, produkcji baterii, montażu dronów i integracji systemów dowodzenia i kontroli, a jednocześnie dopilnowanie, aby takie inwestycje wzmacniały również szerszą europejską bazę technologiczno-przemysłową sektora obronnego;

Szybkie praktyczne wdrażanie pomysłów

Akcelerator innowacji dronowych i eksperymentowanie

122. z zadowoleniem przyjmuje pierwszą zainicjowaną przez EAO kampanię Europejskiego Eksperymentu Operacyjnego na rzecz Innowacji w Dziedzinie Obronności (OPEX) i zachęca EAO, aby przekształciła ją w stały akcelerator innowacji dronowych i innowacji w systemach przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym z myślą o szybkim praktycznym wdrażaniu pomysłów oraz by walidowała informacje zwrotne z pierwszej linii, przyspieszyła tworzenie prototypów oraz szybkie praktyczne wdrażanie pomysłów w drodze krótkich konkurencyjnych zaproszeń do składania wniosków, tak aby umożliwić postęp i innowacje;

Elastyczność zamówień publicznych i przyspieszone zakupy

123. wzywa EAO, by zezwoliła na zawieranie umów na dostawy na czas nieokreślony/nieokreśloną ilość (IDIQ), aby zapewnić realizację dostaw podstawowych;

124. wzywa EAO i inne agencje nabywające w drodze przetargu do ustanowienia specjalnej ścieżki nabywania systemów bezzałogowych statków powietrznych na potrzeby zamówień na zaawansowane systemy bezzałogowych statków powietrzne z półki w celu obejścia konwencjonalnych wieloletnich procesów nabywania i umów o świadczenie usług;

125. apeluje o zadbanie o to, by projekty EFO i inne inicjatywy UE w zakresie wspólnych zamówień w dziedzinie obronności były

zamówieniami priorytetowymi, co przyspiesza zakupy i zmniejsza komplikacje związane z zamówieniami;

Włączenie MŚP i nietradycyjnych dostawców

126. zachęca do rozwoju krajowego przemysłu obronnego i wspierania lokalnych partnerstw publiczno-prywatnych bez uszczerbku dla wymogów dotyczących jakości, bezpieczeństwa i ochrony mających zastosowanie do tej technologii;

127. apeluje o zniesienie niższych barier wejścia dla nietradycyjnych dostawców przez zniesienie niekrytycznych wymogów bezpieczeństwa w odniesieniu do wczesnych testów i praktycznego wdrażania, aby umożliwić MŚP i nietradycyjnym dostawcom udział w innowacjach w dziedzinie obronności;

Plan działania w zakresie produkcji krytycznych komponentów dronów

128. wzywa Komisję do opracowania w porozumieniu z NATO planu działania w zakresie produkcji krytycznych komponentów dronów, który umożliwiłby specjalne dotacje na komponenty krytyczne, w szczególności bezszczotkowe silniki prądu stałego, baterie litowe, czujniki i obróbkę przyrostową w UE; apeluje o rozwój i produkcję podstawowych i nowych technologii i materiałów w UE, w tym komponentów optycznych, modułów komunikacyjnych i obróbki przyrostowej; podkreśla potrzebę zapewnienia odporności i samowystarczalności UE pod względem produkcji dronów, z rygorystycznymi kryteriami kwalifikowalności, aby zapewnić odporność łańcucha dostaw, oraz uwzględnienia długoterminowego celu, jakim jest osiągnięcie autonomii strategicznej poprzez rozwój rodzimych europejskich technologii dronów opartych na komponentach istotnych dla UE, wspieranych przez odporne łańcuchy dostaw;

129. podkreśla, że taki plan działania musi zapewniać współpracę z europejskimi MŚP;

130. podkreśla potrzebę uwzględnienia mikroczipów, zaawansowanego oprogramowania i cyberodporności;

Otoczenie regulacyjne/środowiskowe, społeczne i z zakresu ładu korporacyjnego

Uproszczenie i harmonizacja przepisów

131. podkreśla potrzebę usunięcia zbędnych obciążeń regulacyjnych i administracyjnych, zwłaszcza dla MŚP, dla branży dronów i jej dostawców oraz ustanowienia europejskiego indeksu suwerenności dronów, służącego jako ogólnounijne narzędzie audytu do oceny odsetka zależności każdej platformy od dostawców spoza UE, które można wykorzystywać do priorytetowego traktowania finansowania platform i programów o najwyższym odsetku komponentów opartych

na państwach członkowskich;

132. apeluje o wprowadzenie przyspieszonych odstępstw od licencji wewnątrzunijnych w celu ułatwienia handlu wewnętrznego przy jednoczesnym wzmocnieniu kontroli wywozu zewnętrznego;

133. apeluje o wzmocnienie harmonizacji regulacji i kontroli wywozu przez:

    a. opracowanie ogólnounijnych procedur licencjonowania wywozu i ścieżek komponentów zgodnych z rozporządzeniem (UE) 2021/821, aby zwiększyć konkurencyjność europejskich dronów za granicą, przy jednoczesnym poszanowaniu unijnych i krajowych przepisów dotyczących wywozu;

    b. dostosowanie przepisów dotyczących cywilnych dronów (np. norm EASA) do potrzeb zamówień wojskowych w celu przyspieszenia innowacji w zakresie produktów podwójnego zastosowania;

Autonomia przemysłowa, warunkowość z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego oraz skuteczność operacyjna

134. podkreśla, że przydział środków finansowych na rozwój i produkcję dronów i systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym powinien opierać się wyłącznie na kryteriach efektywności, bezpieczeństwa, odporności i wydajności operacyjnej;

135. apeluje o priorytetowe traktowanie części zamiennych, możliwości naprawy modułowej i szybkiej wymiany silnika w celu dopilnowania, aby jednostki zachowały sprawność operacyjną w warunkach bojowych; podkreśla potrzebę spójnej polityki przemysłowej i polityki łańcucha dostaw, które wprowadzą zachęty dla przemysłu europejskiego do produkcji systemów skalowalnych i łatwych do naprawy, przy jednoczesnym utrzymaniu odpowiednich zapasów komponentów krytycznych; wzywa Komisję i państwa członkowskie do usunięcia wąskich gardeł w zamówieniach, które utrudniają terminową produkcję i praktyczne wdrażanie podstawowego sprzętu obronnego;

Bezpieczeństwo produkcji i ogólne rozporządzenie UE w sprawie dronów

136. wzywa Komisję i państwa członkowskie do priorytetowego potraktowania wzmocnienia i ochrony unijnych przedsiębiorstw produkujących broń oraz europejskich zakładów przemysłu obronnego w celu złagodzenia potencjalnych hybrydowych lub bezpośrednich zagrożeń związanych z dronami dla ich linii produkcyjnych;

137. wzywa Komisję, by przedstawiła propozycję unijnego pakietu dotyczącego dronów, w którym skupi się na systemach dronowych i antydronowych oraz na zdolnościach pomocniczych, przedstawi

strategię wykorzystania istniejących instrumentów do pobudzania działań badawczo-rozwojowych oraz lokalizowania krytycznych łańcuchów dostaw, a także zaproponuje rozporządzenie o cywilnym i wojskowym wykorzystaniu dronów odpowiednio do obecnego scenariusza zagrożeń;

138. apeluje o większe inwestycje skupiające się na włączeniu technologii cyfrowych nowej generacji do systemów obrony dronowej i antydronowej w celu zwiększenia ich odporności, skalowalności i efektywności;

139. apeluje o harmonizację zasad zaangażowania w zatrudnianie do produkcji ofensywnych systemów bezzałogowych statków powietrznych we wszystkich państwach członkowskich, w tym o kontrolę wywozu i ramy prawne, przy zapewnieniu pełnej zgodności z międzynarodowym prawem humanitarnym;

Plan prac dotyczący kluczowych materiałów

140. wzywa Komisję do opracowania planu prac na rzecz gromadzenia strategicznych rezerw i zapasów komponentów krytycznych, w tym materiałów wybuchowych, materiałów pędnych, starterów, ram konstrukcyjnych z włókien węglowych, elektroniki, silników, mikroczipów i innych kluczowych materiałów na potrzeby rozwoju systemów bezzałogowych statków powietrznych oraz bezzałogowych pojazdów nawodnych i podwodnych, co zmniejszy zależność od państw trzecich i zwiększy odporność europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego;

141. podkreśla, że zasobami tymi należy zarządzać w koordynacji z NATO, aby zapewnić interoperacyjność i uniknąć powielania zapasów;

142. podkreśla znaczenie nowej technologii naprowadzania przewodowego dronów zaprojektowanej w celu przeciwdziałania zakłóceniom i walce radioelektronicznej;

143. wzywa przedsiębiorstwa europejskie do produkcji tych przewodów światłowodowych w UE lub w państwie członkowskim NATO w celu uniknięcia nieprzejrzystych technologii i zwiększenia bezpieczeństwa komponentów technologicznych dronów;

Pule środków finansowych UE – wieloletnie ramy finansowe (WRF), SAFE, ReArm itp.

Finansowanie strategiczne i pule środków finansowych UE

144. podkreśla potrzebę zapewnienia, za pomocą obecnych instrumentów i kolejnych WRF, trwałego rozwoju innowacji, umiejętności, standardów certyfikacji, infrastruktury testowej i szkoleniowej w dziedzinie obronności związanej z dronami w całej Unii;

145. apeluje o wykorzystanie dostępu Ukrainy do mechanizmu SAFE w

celu uwzględnienia inwestycji w rozwój ukraińskich zdolności budowy systemów bezzałogowych statków powietrznych;

146. apeluje o szybkie przyjęcie pakietu zbiorczego w dziedzinie obronności, przedstawionego przez Komisję w czerwcu 2025 r., który ma na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych i biurokratycznych (np. wydawania pozwoleń) oraz wąskich gardeł (np. dostępu do finansowania) dla przedsiębiorstw, organizacji i państw członkowskich działających w dziedzinie obronności, a tym samym ułatwienie rozwoju innowacyjnych rozwiązań w dziedzinie dronów oraz ich produkcji;

147. zwraca się do Komisji o wykorzystanie programów finansowania, takich jak SAFE, aby podkreślić, że państwa UE muszą rozwijać swój przemysł dronowy, oraz zaleca państwom członkowskim, aby poświęciły tej potrzebie uwagę i priorytet, na jaki zasługuje;

Dostosowanie instrumentów obronnych i ram inwestycyjnych

148. podkreśla żywotne znaczenie zdolności technologicznych w zakresie systemów bezzałogowych statków powietrznych; wzywa państwa członkowskie do należytego inwestowania zarówno w drony, jak i w systemy przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym;

149. przypomina, że inwestycje związane z dronami powinny być dostosowane do unijnych instrumentów wspierających bazę technologiczno-przemysłową sektora obronnego, w tym w stosownych przypadkach do aktu w sprawie surowców krytycznych, europejskiego aktu w sprawie czipów[17], Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP) i innych ram, aby zapewnić znaczący wkład innowacji podwójnego zastosowania w gotowość operacyjną;

150. wzywa EAO do uwzględnienia konkretnych celów w zakresie zdolności dronowych w przyszłym unijnym planie rozwoju zdolności, monitorowanym za pośrednictwem skoordynowanego rocznego przeglądu w zakresie obronności i wspieranym przez projekty realizowane w ramach stałej współpracy strukturalnej (PESCO);

151. z zadowoleniem przyjmuje wykorzystanie SAFE i instrumentu kapitałowego w dziedzinie obronności do zwiększenia produkcji, zabezpieczenia łańcuchów dostaw i wspierania udziału MŚP w sektorze systemów statków bezzałogowych;

152. zachęca Komisję do zwiększenia zachęt związanych z punktacją

---

17 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1781 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie ustanowienia ram dotyczących środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu półprzewodników oraz zmiany rozporządzenia (UE) 2021/694 (akt w sprawie czipów) (Dz.U. L 229 z 18.9.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1781/oj).

stosowaną przez EFO, tak aby punktacja ta sprzyjała konsorcjom wielonarodowym, wspólnym platformom i wysokiemu odsetkowi zawartości pochodzącej z UE; podkreśla, że takie środki mają zasadnicze znaczenie dla konsolidacji popytu, poprawy odporności i zwiększenia zdolności Europy w zakresie dronów autonomicznych; popiera opracowanie wskaźnika suwerenności w celu pomiaru zależności od źródeł spoza UE w całym łańcuchu wartości dronów, a także w celu propagowania zmniejszania takiej zależności;

Sprawowanie rządów i pomocniczość w zarządzaniu funduszami

153. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zaangażowania administracji lokalnych i regionalnych w zarządzanie projektami obronnymi UE, zgodnie z zasadą pomocniczości;

Wzmocnienie łańcuchów dostaw

Repatriacja produkcji i lokalizacja przemysłowa

154. zachęca państwa członkowskie do priorytetowego traktowania repatriacji produkcji komponentów krytycznych przez:

    a. współfinansowanie w państwach członkowskich zakładów produkcji bezszczotkowych silników prądu stałego, baterii litowo-jonowych, półprzewodników i czujników elektrooptycznych w ramach partnerstw publiczno-prywatnych;

    b. oferowanie wspieranych przez państwa członkowskie dotacji i zachęt podatkowych dla przedsiębiorstw chcących zlokalizować produkcję w UE oraz zapewnienie koordynacji na szczeblu UE w celu zapewnienia maksymalnej efektywności i złagodzenia zakłóceń konkurencji na rynku wewnętrznym;

    c. wykorzystanie jako dźwigni europejskiego aktu w sprawie czipów do priorytetowego traktowania zastosowań obronnych przy przydzielaniu strategicznego finansowania do półprzewodników;

155. podkreśla potrzebę podjęcia w całej Unii wysiłków na rzecz zapewnienia niezawodnego dostępu do surowców krytycznych, takich jak lit, magnesy ziem rzadkich i półprzewodniki, oraz inwestowania w wysokowydajne baterie, czujniki i bezpieczne łącza danych;

156. apeluje o rozszerzenie wspólnych umów o bezpieczeństwie z partnerami strategicznymi w celu wzmocnienia odporności łańcucha dostaw i wzajemnego dostępu do technologii strategicznych;

Dywersyfikacja i redundancja strategiczna

157. apeluje o budowanie nadmiarowych i zdywersyfikowanych łańcuchów dostaw, które:

a. sprzyjają stosowaniu strategii opartych na zaopatrywania się w dwóch źródłach w istotne komponenty dronów w wielu państwach członkowskich UE i państwach o zbieżnych poglądach;

b. wspierają krajowe starania w zakresie wydobycia i rafinacji metali ziem rzadkich na podstawie aktu w sprawie surowców krytycznych, a jednocześnie wspierają budowę zdolności w zakresie recyklingu magnesów litowych, kobaltowych i neodymowych;

c. tworzą zapasy awaryjne krytycznych komponentów dronów do wykorzystania podczas geopolitycznych zakłóceń dostaw;

d. zapewniają decentralizację produkcji dronów w całej UE w celu ograniczenia ryzyka związanego z łańcuchem dostaw i zwiększenia bezpieczeństwa dostaw dronów;

Siła robocza, normy i zrównoważone partnerstwa

158. podkreśla potrzebę inwestowania w siłę roboczą i infrastrukturę produkcyjną poprzez:

a. standaryzację otwartych architektur i interfejsów na potrzeby interoperacyjności;

b. upoważnienie do stosowania otwartych standardów modułowych dla wszystkich finansowanych przez UE systemów dronów w celu umożliwienia wymiany komponentów typu plug and play (np. czujników, komponentów radiowych) od wielu dostawców, oraz koordynację z NATO w celu dostosowania standardów i potrzeb w zakresie interoperacyjności;

159. przypomina wystąpienie premiera Grenlandii Jensa-Frederika Nielsena w Parlamencie 8 października 2025 r. i podkreśla strategiczny potencjał rozwoju ściślejszej współpracy między UE a Grenlandią, aby umożliwić europejskim przedsiębiorstwom uzyskanie dostępu do surowców w partnerstwie z rządem Grenlandii dzięki stosowaniu zrównoważonych praktyk;

Ośrodki testowe i szkolenia wewnątrzunijne

Infrastruktura testowa i uproszczenie przepisów

160. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by uznały znaczenie testowania dronów i nowych osiągnięć technologicznych na dużych otwartych przestrzeniach w celu zapewnienia bezpieczeństwa, wydajności i skuteczności takich innowacji; wzywa Komisję i państwa członkowskie do ograniczenia zbędnej biurokracji i obciążeń biurokratycznych, usprawnienia procedur testowania oraz ułatwienia szybkiego wdrażania i oceny nowych technologii dronowych;

161. zachęca do podejmowania wspólnych inicjatyw w celu zapewnienia szybkiego dostępu do infrastruktury testowej przez reformę przestarzałych barier regulacyjnych lub zlecanie testów na zewnątrz, aby umożliwić próby w warunkach naśladujących środowiska operacyjne;

162. uznaje przepisy dotyczące wymogów w zakresie testowania systemów bezzałogowych statków powietrznych pod względem walki radioelektronicznej, lotów dalekiego zasięgu i niestandardowych częstotliwości za szczególną przeszkodę utrudniającą uzyskanie wysokiej jakości przewagi wojskowej przez siły zbrojne państw członkowskich i zachęca do poprawy dostępności w odniesieniu do sprawdzonych innowatorów w zakresie zdolności systemów bezzałogowych statków powietrznych w celu zapewnienia częstego i łatwego dostępu do obszarów testowych;

Jednostki innowacji i szkolenia wspomagane sztuczną inteligencją

163. zachęca państwa członkowskie do wspierania stałych jednostek innowacji i szkoleń dla krajowych służb bezpieczeństwa, gdzie testowane są technologie komercyjne w rzeczywistych warunkach operacyjnych i przez użytkowników końcowych;

164. wzywa Sztab Wojskowy Unii Europejskiej (EUMS) i EAO, by zaproponowały państwom członkowskim wspólne testowanie systemów bezzałogowych statków powietrznych wspomaganych sztuczną inteligencją, a także wspierały zamówienia na systemy bezzałogowych statków powietrznych wspomagane sztuczną inteligencją, tak aby można je było trenować i testować w warunkach istotnych z operacyjnego punktu widzenia w celu skutecznego działania w rzeczywistych scenariuszach;

Wspólne poligony, integracja i interoperacyjność

165. zachęca państwa członkowskie do współpracy przy tworzeniu poligonów innowacji NATO, na których siły zbrojne i dostawcy mogą przeprowadzać testy przez cały rok;

166. proponuje ustanowienie unijnego mechanizmu testowania integracji i interoperacyjności między wybranymi systemami statków bezzałogowych i systemami przeciwdziałania statkom bezzałogowym, z uwzględnieniem scenariuszy cyberwojny, walki radioelektronicznej i zasad użycia sił, który to mechanizm służyłby tworzeniu zweryfikowanych profili integracji, a nie demonstracjom technicznym;

167. wzywa Komisję, aby w ramach swoich umów o ułatwieniach w zrównoważonych inwestycjach uwzględniła potrzebę zapewnienia przez europejski przemysł dronów, a państwa członkowskie uwzględniły wystarczające rezerwy tych kluczowych materiałów i komponentów niezbędnych do rozwoju systemów bezzałogowych statków powietrznych;

Certyfikacja

168. wzywa EAO do opracowania wielojęzycznych, znormalizowanych ścieżek certyfikacji operatorów we wszystkich państwach członkowskich;

169. zachęca do tworzenia architektur systemów modułowych, tak aby komponenty (np. ładunki użytkowe, komponenty radiowe, kamery) mogły być modernizowane niezależnie bez pełnej ponownej certyfikacji platformy;

Standaryzacja

Standardy technologiczne, modułowość i integracja cyfrowa

170. wzywa EFO do zinstytucjonalizowania w swoich procesach badawczo-rozwojowych szybkiego tworzenia prototypów, projektowania modułowego i technologii cyfrowych w zakresie dowodzenia i kontroli jako standardu we wszystkich modelach rozwoju;

171. wzywa Komisję do dopilnowania, aby przyszłe przepisy umożliwiały bezpieczną i skalowalną integrację dronów, skoncentrowaną na cyberbezpieczeństwie, systemach zdolnych do pracy w warunkach awarii i na standaryzacji produktów podwójnego zastosowania;

172. zachęca, aby w odniesieniu do systemów bezzałogowych statków powietrznych przyjąć podejście „najpierw podmioty komercyjne”, w którym priorytetowo traktuje się nabywanie bezpośrednio od dostawców komercyjnych w celu przetestowania nowych modeli nabywania, które można później wprowadzić w innych obszarach zdolności;

173. apeluje o uzależnienie specjalnego finansowania bezzałogowych statków powietrznych od szerokich kategorii dostosowanych do misji, aby umożliwić szybkie rozwiązywanie problemów i wspierać innowacje komercyjne;

174. wzywa EAO do uruchomienia ujednoliconej platformy cyfrowej do zarządzania kompleksową współpracą z sektorem komercyjnym, umożliwiającej komunikację w czasie rzeczywistym, śledzenie wniosków i monitorowanie postępów;

Interoperacyjność i ramy operacyjne

175. zwraca uwagę na kluczowe znaczenie zdolności w zakresie szybkiego wykrywania, przypisywania i neutralizacji systemów bezzałogowych oraz wzywa do ustanowienia wspólnych unijnych ram transgranicznej wymiany danych, interoperacyjnej orientacji sytuacyjnej i wspólnych protokołów ukierunkowanych w celu zapobiegania wtargnięciom i reagowania na nie; podkreśla, że taka współpraca powinna obejmować wspólne normy dotyczące

czujników, dowodzenia i kontroli, skoordynowane zamówienia publiczne, w stosownych przypadkach, oraz mechanizmy bezpiecznej wymiany telemetrii i zgłoszeń incydentów w czasie rzeczywistym, aby umożliwić skoordynowane działania we wszystkich państwach członkowskich i z europejskimi członkami NATO; podkreśla potrzebę ustanowienia ogólnounijnego standardu interoperacyjności przez wprowadzenie otwartych standardów modułowych dla systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym w ramach programów finansowanych z EFO, aby zapewnić kompatybilność typu „plug and play” i ograniczyć uzależnienie od jednego dostawcy; wskazuje na znaczenie ujednolicenia wymogów operacyjnych dla dronów klasy I–III w całej UE, aby umożliwić wspólne zakupy i interoperacyjność na podstawie kategoryzacji ukierunkowanej na zdolności, w której uwzględnia się standardy operacyjne dla dronów o różnych zastosowaniach operacyjnych, który wykorzystują integrację walki radioelektronicznej oraz wykrywanie zagrożeń wspomagane sztuczną inteligencją;

Modernizacja przepisów i bezpieczeństwo lotnicze

176. apeluje o aktualizację ram regulacji lotnictwa w celu zapewnienia bezpieczeństwa lotniczego w świetle rosnącego wykorzystania dronów i infrastruktury antydronowej;

Sztuczna inteligencja

Postęp technologiczny i znaczenie strategiczne

177. wzywa Komisję do uznania strategicznego znaczenia i dalszego promowania powstających technologii dla europejskiego przemysłu dronowego, zwłaszcza w dziedzinie sztucznej inteligencji; przypomina o operacji „Pajęczyna” i technologii zastosowanej w ukraińskich dronach, która umożliwiła tym systemom bezzałogowym autonomiczną identyfikację celów wojskowych i atak na nie; zachęca EFO do dalszego wspierania i rozwijania programów takich jak AIR-D-EPE w celu przyspieszenia badań, testowania i wdrażania rozwiązań opartych na sztucznej inteligencji na potrzeby autonomicznej eksploatacji i nawigacji dronów;

178. ponadto zaleca projektowanie skalowalnych algorytmów sterowania, które testują strategie roju i symulują syntetyczne środowiska;

Zmiany operacyjne i pojawiające się zagrożenia

179. dostrzega szybkość, z jaką drony zmieniają się pod względem integracji algorytmów sztucznej inteligencji na potrzeby podejmowania decyzji w czasie rzeczywistym, unikania przeszkód i optymalizacji misji, co umożliwia większą autonomię, precyzję i wszechstronność; ponadto uznaje, że po rozmieszczeniu na polu walki w pełni autonomiczne drony znacznie skomplikują sytuację z perspektywy wojskowych i cywilnych podmiotów planowania kryzysowego na wszystkich szczeblach, stwarzając ryzyko dalszej

intensyfikacji zagrożeń ze strony systemów bezzałogowych statków powietrznych, takich jak w pełni autonomiczne roje dronów, głębokie uderzenia i zabójstwa konkretnych osób;

Zarządzanie, etyka i prawo międzynarodowe

180. wzywa państwa członkowskie do dopilnowania, aby rozwój i wdrażanie nowych systemów walki, w tym dronów z funkcjami autonomicznymi, były ściśle regulowane prawem międzynarodowym, w tym międzynarodowym prawem humanitarnym, oraz zasadą udziału czynnika ludzkiego, tak by zapewnić znaczącą kontrolę człowieka nad śmiercionośną siłą;

Broń o ukierunkowanej energii

181. zachęca do priorytetowego traktowania rozwoju i produkcji baterii półprzewodnikowych jako kluczowego czynnika umożliwiającego rozwój dronów nowej generacji i technologii obronnych;

182. zauważa, że baterie te oferują większą gęstość energii, dłuższą żywotność i większe prędkości ładowania; podkreśla, że ich niepalne elektrolity stałe znacznie zwiększają bezpieczeństwo i zmniejszają ryzyko pożaru lub wybuchu, co sprawia, że baterie półprzewodnikowe mają zasadnicze znaczenie dla wzmocnienia autonomii technologicznej i odporności operacyjnej UE;

183. wzywa Komisję, EAO i EFO do priorytetowego potraktowania działań badawczo-rozwojowych w zakresie zaawansowanych systemów walki elektronicznej i technologii broni o ukierunkowanej energii, mających na celu przeciwdziałanie potencjalnym zagrożeniom hybrydowym i atakom z użyciem dronów wymierzonym w państwa członkowskie;

184. ponadto apeluje o wspieranie rozwoju technologii zwalczania i środków ochronnych zdolnych do łagodzenia skutków takiej broni o ukierunkowanej energii;

Obróbka przyrostowa

185. zachęca państwa członkowskie do dalszego badania tanich opcji, w tym obróbki przyrostowej, oraz apeluje o finansowanie działań badawczo-rozwojowych w ramach EFO w odniesieniu do potencjału głowic bojowych systemów bezzałogowych statków powietrznych w celu utworzenia nowych głowic i opracowania nowych podejść dotyczących chemii głowic, z naciskiem na osiągnięcie dopasowania celu broni;

Budowanie umiejętności

186. uznaje rolę, jaką akcelerator biznesu EUDIS odgrywa w usprawnianiu rozwoju i wdrażania systemów dronowych i systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym we wszystkich

państwach członkowskich dzięki szybkiemu tworzeniu prototypów, wspólnym testom i przyspieszonej certyfikacji nowych technologii w celu dotrzymania kroku zmieniającym się wymogom pola walki;

187. wzywa EUDIS do rozszerzenia działalności żywych laboratoriów w co najmniej trzech państwach członkowskich z Ukrainą jako partnerem stowarzyszonym;

188. wzywa Komisję do rozpoczęcia publicznej kampanii edukacyjnej na temat odpowiedzialnego stosowania technologii w sektorze obrony, ochrony ludności cywilnej i mechanizmów odpowiedzialności prawnej w celu budowania legitymacji i umożliwienia wsparcia politycznego dla rozwoju dronów;

189. apeluje o wdrożenie we wszystkich państwach członkowskich programów szkoleniowych dla studentów, skoordynowanych z NATO i EAO, w celu wspierania edukacji w dziedzinie bezzałogowych statków powietrznych, w tym umiejętności technicznych i wiedzy inżynieryjnej, oraz promowania interesu publicznego;

190. zachęca państwa członkowskie, Ukrainę i Komisję do opracowania i wdrożenia działań mających na celu podniesienie poziomu umiejętności w zakresie rozwoju i eksploatacji dronów, w tym zarówno komponentów oprogramowania, jak i sprzętu, a także przyciągnięcie talentów z innych sektorów najbardziej zaawansowanych technologii oraz wspieranie tworzenia sprawnych zespołów zdolnych do projektowania, produkcji i zaprogramowania odpowiedniego oprogramowania; podkreśla, że powinno to obejmować inicjatywy edukacyjne w zakresie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM), takie jak warsztaty budowania dronów, seminaria internetowe i hakatony, mające na celu szkolenie osób w zakresie budowy i eksploatacji dronów; z związku z tym z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy już podjęte przez Komisję, takie jak EUDIS Hackathons i BraveTechEU, których celem jest ułatwienie rozwoju innowacyjnych rozwiązań obronnych i wspieranie współpracy między zainteresowanymi stronami;

Najlepsze praktyki a doktryna

Odstraszanie i postawa obronna oraz art. 42 ust. 7

191. wzywa państwa członkowskie pierwszej linii do przyjęcia strategicznych planów rozwoju oraz ram inwestycyjnych, a także do określenia strategicznych programów i projektów mających na celu rozwój i zabezpieczenie kompleksowych zdolności dronowych i antydronowych na swoich terytoriach, obejmujących cały cykl zdolności, od badań i rozwoju, testowania i certyfikacji po produkcję, wdrażanie i szkolenie; podkreśla, że takie wysiłki należy w stosownych przypadkach wspierać za pomocą instrumentów unijnych, takich jak EFO, Program na rzecz europejskiego przemysłu obronnego i unijna zdolność szybkiego rozmieszczania;

192. podkreśla, że środki te mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia odpowiedniej, skoordynowanej i terminowej reakcji na zmieniające się hybrydowe i konwencjonalne wyzwania w zakresie bezpieczeństwa, przed którymi stoi Europa, w szczególności wzdłuż jej wschodniej i południowej flanki;

193. apeluje o przyjęcie dostosowanego do potrzeb i opartego na analizie ryzyka podejścia do zdolności antydronowych w całej UE, uwzględniającego różne potrzeby operacyjne: zauważa, że podczas gdy na wschodniej flance konieczne jest połączenie aktywnych działań antydronowych i możliwości ofensywnego precyzyjnego uderzenia, aby wykluczyć zagrożenia naziemne i odstraszać przeciwnika w przypadku próby inwazji, inne państwa, w tym państwa śródziemnomorskie, mogą wymagać innych priorytetów w zakresie zdolności; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia podziału obciążeń; zwraca się do Komisji o ocenę pakietów zdolności pod kątem regionalnych profili zagrożeń, aby zmaksymalizować zarówno skuteczność, jak i szybkość realizacji bez podważania ogólnej europejskiej interoperacyjności;

194. apeluje do państw członkowskich, by były gotowe do zastosowania art. 42 ust. 7 TUE, jeżeli takie agresywne działania stanowią atak zbrojny lub oznaczają przygotowania do zbliżającego się ataku;

195. wzywa UE i jej państwa członkowskie do określenia procedur i mechanizmów operacyjnych w przypadku uruchomienia przez państwo członkowskie art. 42 ust. 7 TUE;

196. podkreśla, że takie uruchomienie powinno spowodować włączenie wspólnego unijnego mechanizmu reagowania, w tym skoordynowanych środków obronnych, szybkiej wymiany danych wywiadowczych, wzajemnej pomocy, a także jednolitej komunikacji strategicznej w celu zapewnienia odstraszania, solidarności i odporności publicznej w całej UE;

197. wzywa wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawicielkę Unii do spraw zagranicznych, by przedstawiła konkretne plany wdrożenia art. 42 ust. 7 TUE dotyczącego wzajemnej pomocy, w tym w kontekście reagowania na zagrożenia związane z dronami, w celu zapewnienia solidarności między państwami członkowskimi, zwłaszcza tymi, których położenie geograficzne sprawia, że są bezpośrednio narażone na nagłe zagrożenia i wyzwania;

198. popiera wysiłki NATO służące wzmocnieniu europejskich zdolności odstraszania i postawy obronnej wzdłuż wschodniej flanki, w tym poprzez rozpoczęcie operacji „Straż Wschodnia” oraz zastosowanie pełnego spektrum środków w jej ramach; zachęca do podejmowania działań odstraszających w ścisłej współpracy z NATO i krajami partnerskimi oraz wzywa UE do dopilnowania, aby żadne państwo członkowskie UE nie zostało wykluczone z doraźnej współpracy UE–NATO w dziedzinie obrony i bezpieczeństwa;

Akademia dronów

199. zachęca Komisję, EAO i państwa członkowskie do założenia europejskiej akademii dronów obronnych w celu szkolenia inżynierów, operatorów i techników, a także decydentów w ramach struktur dowodzenia; apeluje, aby akademia była w stanie oferować dyplomy, szkolenia zawodowe i certyfikację operatorów we współpracy z przemysłem i wiodącymi politechnikami; podkreśla potrzebę wprowadzenia obowiązkowych modułów dotyczących sztucznej inteligencji, robotyki, walki radioelektronicznej, ochrony sił i cyberodporności w celu spełnienia norm operacyjnych;

200. apeluje o utworzenie specjalnych jednostek szkoleniowych w instytutach badawczych, na uniwersytetach technicznych i w akademiach wojskowych, aby koordynować programy szkoleniowe związane z dronami między sobą, z uniwersytetami oraz między państwami członkowskimi UE i NATO, zapewniając wymianę najlepszych praktyk i interoperacyjność programów nauczania, z naciskiem na moduły ochrony ludności i aplikacje podwójnego zastosowania;

Decentralizacja

201. zachęca do ustanowienia w ramach EAO unijnego mechanizmu innowacji dronowych i antydronowych w celu zapewnienia ciągłego wspólnego rozwoju zdolności ofensywnych i defensywnych; podkreśla, że taka pętla zwiększyłaby odporność Europy na zagrożenia asymetryczne, a jednocześnie zapewniłaby ewolucję norm etycznych, prawnych i operacyjnych równolegle z innowacjami technologicznymi;

202. podkreśla, że poleganie wyłącznie na dużych, scentralizowanych zakładach produkcyjnych zwiększa podatność na strategiczne uderzenia i zakłócenia dostaw; zauważa, że zdecentralizowane modele produkcji, takie jak te opracowane w Ukrainie, dowiodły swojej większej odporności operacyjnej w czasie wojny poprzez ograniczenie pojedynczych punktów awarii;

203. zachęca do opracowania krajowych i unijnych strategii politycznych wspierających mieszane podejście przemysłowe – łączące strategiczne zdolności uznanych producentów z sektora obrony ze sprawnymi klastrami produkcyjnymi na małą skalę, sieciami MŚP oraz współpracą cywilno-wojskową umożliwiającą szybką produkcję lokalną, modułowe łańcuchy dostaw, rozproszoną geograficznie konserwację i szybkie naprawy w terenie jako uzupełnienie wielkoskalowych programów przemysłowych;

204. podkreśla, że instrumenty finansowe UE i mechanizmy finansowania związane z obronnością, w tym EFO i EDIP, powinny uwzględniać takie zdecentralizowane i hybrydowe modele przy opracowywaniu kryteriów kwalifikowalności i wsparcia projektów, zapewniając, aby elastyczność, odporność i skalowalność były nagradzane oprócz

zdolności przemysłowych;

205. przypomina wniosek ETO, zgodnie z którym przed ogłoszeniem zaproszeń do składania wniosków o finansowanie Komisja nie przeprowadziła rzetelnej oceny potrzeb ani nie określiła ilościowo luk w infrastrukturze; apeluje zatem o wyraźne uwzględnienie w przyszłych analizach w ramach instrumentu „Łącząc Europę” luk w węzłach transportowych, obiektach energetycznych i komunikacyjnych związanych z dronami, aby zagwarantować, że infrastruktura podwójnego zastosowania będzie planowana na podstawie dowodów, a nie kryteriów ad hoc;

Dostosowanie doktryny i agregacja zapotrzebowania

206. zachęca do szybkiego dostosowania doktryny i do agregacji zapotrzebowania na drony z Ukrainą, aby usprawnić rozwój i integrację dronów;

207. apeluje o znaczne zacieśnienie współpracy obronnej z Ukrainą, zwłaszcza w dziedzinie technologii dronów i ich zwalczania, w tym o ściślejszą współpracę przemysłową między państwami członkowskimi a Ukrainą;

208. podkreśla, że należy przyspieszyć i uprościć procedury udzielania zamówień, aby zapewnić terminowe dostarczanie zdolności pomimo wyjątkowo krótkich cykli technologicznych w dziedzinie systemów bezzałogowych, które wymagają ciągłych innowacji i dostosowań;

209. podkreśla, że współpraca i wymiana doświadczeń z Ukrainą mają zasadnicze znaczenie, jednak zaznacza, że dostosowanie doktryn powinno uwzględniać różne realia operacyjne i struktury obronne każdego państwa członkowskiego;

PESCO

210. apeluje o opracowanie ogólnounijnego planu działania na rzecz zdolności dronowych w ramach PESCO, aby dostosować budżety krajowe i ograniczyć powielanie działań;

211. z zadowoleniem przyjmuje sztandarowe projekty UE, takie jak Eurodrone, INTERACT, szósta fala wysiłków PESCO, demonstratorzy robotyki roju EAO oraz ramy U-space/badań z zakresu zarządzania ruchem lotniczym w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej jako podstawowe elementy składowe europejskiego ekosystemu dronów; podkreśla ich rolę w torowaniu drogi dla przyszłych zdolności i wzywa państwa członkowskie do pobudzenia wspólnego rozwoju, skonsolidowania wysiłków i dostosowania tempa do pojawiających się zagrożeń;

212. zauważa, że programy rozwoju zdolności w drodze współpracy mające na celu znalezienie skutecznych i opłacalnych rozwiązań dla systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym

uruchomiono już w ramach EFO (wspólny europejski system przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym oraz europejski system przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym) oraz PESCO (system przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym);

213. apeluje o przegląd tych programów w celu dopilnowania, aby ich cele i oczekiwane rezultaty były zgodne z nowymi realiami walki z użyciem dronów, zwłaszcza te cele i rezultaty, które są oparte na wnioskach wyciągniętych z wojny w Ukrainie;

214. podkreśla, że aby osiągnąć pożądane rezultaty, trzeba zapewnić odpowiednie finansowanie projektów ukierunkowanych na rozwój najnowocześniejszych technologii systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym na wszystkich ich etapach, od badań i rozwoju po uprzemysłowienie i zamówienia publiczne;

215. pochwala rozwój wspólnych europejskich platform bezzałogowych systemów powietrznych, takich jak europejski zdalnie kierowany system powietrzny o długiej autonomiczności działania, działający na średniej wysokości (Eurodrone) lub potencjalny sprzęt antydronowy, taki jak powietrzne środki walki elektronicznej, jako najnowocześniejszych projektów europejskiej współpracy obronnej w ramach PESCO; zachęca do poszukiwania podobnych projektów obronnych, takich jak drony morskie, przenośne urządzenia antydronowe lub zintegrowane moduły walki elektronicznej;

216. ubolewa nad niepokojącym opóźnieniem w projekcie Eurodrone;

217. apeluje o pogłębienie współpracy między EAO a programem „Horyzont Europa” w celu wsparcia innowacji podwójnego zastosowania i opracowywania programów;

Gromadzenie zapasów

218. apeluje o gromadzenie zapasów komponentów do dronów i surowców krytycznych, a nie kompletnych systemów, we wszystkich państwach członkowskich oraz o tworzenie wysuniętych ośrodków naprawy i rewitalizacji, zlokalizowanych w tym samym miejscu, co magazyny NATO, aby zapewnić stałą gotowość operacyjną i szybką rotację zmodernizowanych komponentów; wzywa Komisję do włączenia tych działań do nadrzędnej strategii na rzecz surowców, która zabezpiecza łańcuchy dostaw przez zmniejszenie strategicznej zależności od Chin jako ważnego dostawcy surowców i minerałów;

219. podkreśla, że zakłócenia w łańcuchu dostaw kluczowych komponentów, takich jak silniki, baterie i półprzewodniki, ograniczyły zdolność europejskich MŚP do skutecznego włączenia się w budowanie unijnej bazy przemysłowej sektora obronnego; apeluje o ustanowienie mechanizmu dostępu do zapasów komponentów, który umożliwiłby MŚP certyfikowanym przez EAO i państwa członkowskie pobieranie takich komponentów z zapasów

strategicznych UE po wynegocjowanych cenach oraz spłatę w naturze po zwiększeniu skali produkcji; nalega, aby zapasy te były również dostępne dla Ukrainy;

220. zauważa, że podejście to jest w pełni zgodne z celami planu ReArm Europe i europejskiego aktu w sprawie czipów, co zwiększa gotowość i odporność przemysłu w całej UE;

221. zauważa, że wojna w Ukrainie ukazała niezwykle krótkie cykle technologiczne w dziedzinie systemów bezzałogowych statków powietrznych, wymagające ciągłych innowacji i adaptacji; podkreśla, że współpraca i wymiana doświadczeń z Ukrainą mają zasadnicze znaczenie, jednak zaznacza, że dostosowanie doktryn powinno uwzględniać różne realia operacyjne i struktury obronne każdego państwa członkowskiego;

222. apeluje o opracowanie systemów modułowych z wymiennymi komponentami, aby nadążyć za szybkimi cyklami innowacji w masowo produkowanych dronach i dostosować się do ciągłej ewolucji wymogów w zakresie obrony powietrznej w sytuacjach awaryjnych o wysokiej intensywności;

223. podkreśla jednak, że utrzymanie takiej gotowości i zdolności do gromadzenia zapasów pociąga za sobą znaczne koszty dla przemysłu oraz że jest mało prawdopodobne, aby przedsiębiorstwa utrzymywały zapasy krytycznych komponentów bez jasnych wytycznych publicznych i bez wsparcia finansowego; sugeruje, że krajowe agencje bezpieczeństwa dostaw mogłyby służyć jako importerzy i hurtownicy kluczowych komponentów, zapewniając w ten sposób odpowiedni poziom zapasów, umożliwiając regularną rotację zapasów i zmniejszając obciążenie finansowe poszczególnych przedsiębiorstw; podkreśla, że model ten wymagałby skoordynowanego partnerstwa publiczno-prywatnego i specjalnych mechanizmów finansowania zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym, aby zapewnić odporność i ciągłość dostaw;

224. apeluje o stworzenie zestawu umożliwiającego uzyskanie finansowania bankowego w celu zwiększenia efektywności finansowania obronności poprzez opublikowanie standardowych wzorów pakietów kredytowych Europejskiego Banku Inwestycyjnego/EFO – w tym harmonogramów realizacji kolejnych etapów, postanowień dotyczących gwarancji i klauzul dotyczących własności intelektualnej – w celu zmniejszenia tarć prawnych z bankami państw członkowskich zaangażowanymi w dystrybucję linii kredytowych związanych z obronnością;

225. wzywa Komisję, aby w umowach o ułatwieniach w zrównoważonych inwestycjach przewidziała środki zapewniające, że europejski przemysł dronowy i państwa członkowskie uwzględnią wystarczające rezerwy kluczowych materiałów i komponentów niezbędnych do rozwoju systemów bezzałogowych statków powietrznych;

226. wzywa Komisję do włączenia tych działań do nadrzędnej strategii w zakresie surowców, która zabezpiecza łańcuchy dostaw przez zmniejszenie strategicznej zależności od Chin, i zaleca, aby państwa członkowskie zagwarantowały bezpieczeństwo dostaw dronów przez określenie krytycznych komponentów i kompetencji, które muszą być pozyskiwane lokalnie;

Specjalny budżet EAO

227. wzywa Radę Europejską, by upoważniła EAO do ustanowienia specjalnego, elastycznego budżetu na potrzeby systemów bezzałogowych statków powietrznych, który będzie obejmował cały cykl życia zdolności, w tym badania i rozwój, tworzenie prototypów, szkolenia, praktyczne wdrażanie i konserwację, a także przewidywał elastyczność w zakresie wymogów i środków, aby przyspieszyć zakup i praktyczne wdrażanie;

228. uważa, że struktura na rzecz europejskiego programu zbrojeniowego mogłaby być użytecznym narzędziem rozwoju systemów bezzałogowych statków powietrznych, ponieważ obejmuje cały cykl życia zdolności, co przyspieszyłoby zakup lub produkcję odpowiednich zdolności i ich dostępność;

229. wzywa Komisję, wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawicielkę Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz państwa członkowskie, aby w porozumieniu z NATO utworzyły specjalne linie finansowania UE na potrzeby szybkiego zamawiania, szkolenia, utrzymania i zaopatrywania w części zapasowe jednostek bojowych systemów bezzałogowych statków powietrznych;

Systemy wykrywania w państwach pierwszej linii

230. uważa, że liczne wtargnięcia rosyjskich dronów do przestrzeni powietrznej wielu państw członkowskich pokazują, iż UE jest już nie tylko zagrożona, ale jest prowokowana;

231. uważa, że przelot przez suwerenną przestrzeń powietrzną myśliwcami lub dronami wojskowymi nie jest aktem hybrydowym, lecz umyślnym naruszeniem suwerenności;

232. wzywa UE i państwa członkowskie, by rozwijały zdolności do powstrzymywania, szybkiego wykrywania i przechwytywania takich ataków oraz ustalania ich sprawstwa, a także gotowość do ich neutralizacji;

233. zaleca, aby państwa członkowskie, zwłaszcza państwa pierwszej linii, znacznie zmodernizowały lub wprowadziły nowe systemy wykrywania startu pocisków rakietowych i bezzałogowych statków powietrznych, które to systemy mogłyby przekazywać stosowne informacje wszystkim zainteresowanym w UE, dzięki czemu powstałaby swoista tarcza w ramach europejskiej wielowarstwowej obrony powietrznej;

234. apeluje o pełną integrację ze strukturami obrony powietrznej i kosmicznej NATO, aby zmaksymalizować interoperacyjność;

235. apeluje, aby w ramach inicjatywy „Europejska Tarcza Nieba” włączyć zdolności do przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym do szerszej struktury europejskiej zintegrowanej obrony powietrznej i przeciwrakietowej oraz popiera ogólnounijną sieć wczesnego ostrzegania i wymiany danych, która łączy telemetrię wykrywania i wskazania startu z unijnymi i krajowymi systemami dowództwa obrony powietrznej;

236. przypomina, że tylko dzięki kompleksowemu podejściu 360 stopni UE może skutecznie chronić swoje granice;

237. apeluje o ukierunkowane współfinansowanie przez UE obrony antydronowej w celu ochrony krytycznej infrastruktury energetycznej i transportowej w państwach członkowskich pierwszej linii;

238. zaleca państwom członkowskim wdrożenie podstawowej, wielowarstwowej ochrony infrastruktury krytycznej, takiej jak systemy energetyczne, węzły transportowe, sieci telekomunikacyjne i segmenty naziemnej infrastruktury kosmicznej, która to ochrona powinna być oparta na systemach przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym oraz interoperacyjnych interfejsach i wspólnych specyfikacjach technicznych, ze zharmonizowanym zgłaszaniem incydentów i jasną koordynacją cywilno-wojskową, a także powinna bazować na prawnie dozwolonych i bezpiecznie zdekonfliktowanych szkoleniach i testach w zakresie walki radioelektronicznej;

Współfinansowanie regularnych szkoleń

239. zaleca współfinansowanie regularnych szkoleń i rozwoju wiedzy technicznej w akademiach i kolegiach wojskowych za pośrednictwem EAO, przy koordynacji ze strony Europejskiego Kolegium Bezpieczeństwa i Obrony, które sponsoruje elementy budowania zdolności technicznych poprzez wspólne szkolenia, w których priorytetowo traktuje się kluczowe obszary, takie jak interfejs roju ludzkiego, algorytmy inteligencji roju, przetwarzanie brzegowe, bezpieczne łącza danych, wielozadaniowe programy/platformy, symulacje platform eksperymentalnych na potrzeby rozwoju taktycznego sztucznej inteligencji oraz symulacje optymalizujące sekwencjonowanie zagrożeń i efektywność broni, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby takie działania były dostosowane do standardów szkoleniowych NATO i przyczyniały się do realizacji wspólnych europejskich celów w zakresie budowania zdolności i interoperacyjności, w tym uwzględnienia sztucznej inteligencji, robotyki oraz technologii lotniczych i kosmicznych w celu zwiększenia konkurencyjności;

Wspólne szkolenia z zakresu systemów przeciwdziałania bezzałogowym

statkom powietrznym w planowaniu ochrony ludności

240. zaleca włączenie systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym do wspólnych ćwiczeń szkoleniowych i planowania ochrony ludności cywilnej na szczeblu UE ze szczególnym uwzględnieniem infrastruktury krytycznej, która umożliwia policji, władzom portów lotniczych i operatorom sektora energetycznego dostęp do ogólnounijnych szkoleń i znormalizowanych systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym;

241. zachęca do nasilenia eksperymentów branżowych w pętli i iteracyjnych prób terenowych w celu szybkiego zatwierdzania nowych technologii antydronowych i koncepcji operacyjnych;

242. zachęca państwa członkowskie do priorytetowego traktowania integracji systemu dowodzenia i kontroli ze służbami interwencyjnymi, obroną cywilną i doktryną obrony przed systemami bezzałogowych statków powietrznych w celu zapewnienia jak największej optymalizacji gotowości cywilnej, schronienia, wczesnego ostrzegania i integracji technologicznej;

243. jest zdania, że przy wdrażaniu dyrektywy w sprawie odporności podmiotów krytycznych[18] należy uwzględnić zagrożenia wynikające z nielegalnego wykorzystywania dronów, i wzywa Komisję do ustanowienia ram regulacyjnych zezwalających organom bezpieczeństwa państwa, w tym policji, straży granicznej i innym siłom wewnętrznym, na zamawianie i eksploatację systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym; podkreśla, że takie zezwolenie powinno podlegać rygorystycznym przepisom dotyczącym nadzoru i odpowiedzialności porównywalnym z przepisami stosowanymi w odniesieniu do broni śmiercionośnej, zapewniającym skuteczną ochronę infrastruktury cywilnej przy jednoczesnym zachowaniu unijnych norm bezpieczeństwa i ochrony;

Ogólnounijna standaryzacja systemów bezzałogowych statków powietrznych

244. domaga się ogólnounijnej standaryzacji systemów bezzałogowych statków powietrznych, ostatecznego wprowadzenia obowiązku utrzymywania ciągłej zdatności do lotu, obowiązku wykorzystywania infrastruktury cybernetycznej na potrzeby otwartego monitorowania Ziemi i europejskich wymogów wojskowych dotyczących zdatności do lotu, przy pełnym poszanowaniu suwerenności państw członkowskich i dopilnowaniu, aby takie wymogi nie prowadziły do niepotrzebnych obciążeń administracyjnych ani nie utrudniały innowacji i rozwoju MŚP;

---

18 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2557 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie odporności podmiotów krytycznych i uchylająca dyrektywę Rady 2008/114/WE (Dz.U. L 333 z 27.12.2022, s. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj).

245. wzywa Komisję do monitorowania, z wykorzystaniem instrumentów handlowych UE, mnożenia się producentów dronów, którzy stosują nieprzejrzyste praktyki przetwarzania danych; zachęca do opracowania ram regulacyjnych w celu zapewnienia pełnej identyfikowalności technologii sprzętu i oprogramowania stosowanych w dronach działających w UE;

Rozbudowa poligonów doświadczalnych

246. apeluje o rozbudowę certyfikowanych poligonów doświadczalnych na potrzeby szkolenia i integracji zdolności dronowych, gdzie przemysł i siły zbrojne będą mogły szybko wspólnie opracowywać, testować i sprawdzać rozwiązania dotyczące dronów w warunkach operacyjnych;

247. wzywa Komisję do zapewnienia odpowiedniego finansowania na budowę zdolności i infrastruktury tych obiektów w celu osiągnięcia ich optymalnego potencjału innowacyjnego; zachęca do włączenia MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, aby przyspieszyć badania i rozwój oraz wzmocnić przewagę technologiczną Europy;

248. uznaje, że stopniowe włączanie zdolności dronowych do oddziałów wielonarodowych – na przykład niedawne włączenie elementu antydronowego do brygady w ramach wzmocnionej wysuniętej obecności NATO na Łotwie – służy jako model przyszłego rozwoju sił; apeluje o szersze wykorzystanie istniejących certyfikowanych poligonów doświadczalnych na potrzeby szkoleń i integracji; podkreśla, że operatorzy potrzebują dostępu do bezpiecznych poligonów, środowisk symulacyjnych i praktycznych ćwiczeń strzeleckich, aby trenować taktykę roju, przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym i autonomiczne namierzanie; zauważa, że wspólne centra europejskie korzystające z doświadczenia operacyjnego, które zdobył w ramach wzmocnionej wysuniętej obecności batalion pod kanadyjskim dowództwem w zakresie dronów na wschodniej flance, zwiększyłyby możliwości szkoleń transgranicznych, interoperacyjność, konwergencję doktrynalną i skuteczność w całej Unii;

249. zachęca Komisję, aby w porozumieniu z państwami członkowskimi uprościła przepisy dotyczące niezaludnionych obszarów testowych, tak aby umożliwić przeprowadzanie testów zgodnie ze wspólnymi normami bezpieczeństwa; zachęca do włączenia symulacji opartych na AI oraz ćwiczeń w warunkach rzeczywistych w celu zapewnienia gotowości technologicznej i znaczenia doktrynalnego;

250. zachęca Komisję, aby w razie potrzeby zmniejszyła obciążenia administracyjne w celu usprawnienia procedur zgodnie z przepisami pakietu zbiorczego w dziedzinie obronności;

251. zauważa, że drony wyprodukowane w Europie muszą być testowane w rzeczywistych warunkach wojennych, np. w Ukrainie;

252. zaleca sfinansowanie i stworzenie zarządzanego przez EAO „metawersum obronnego” na potrzeby symulacji walki dronów (morskich i powietrznych), poczynając od symulacji cząstek, a następnie przechodząc do środowisk wysokiej rozdzielczości;

253. zaleca opracowanie i częstą ocenę inteligentnych strategii koordynacji rojów dronów z wykorzystaniem środowisk symulacyjnych wspieranych przez obliczenia wielkiej skali;

254. uznaje, że do testowania i syntezy rojów dronów potrzebna jest wysokowydajna infrastruktura obliczeniowa z klastrami jednostek przetwarzania grafiki i przetwarzaniem równoległym oraz że skalowalność wymaga skalowalnych obliczeń; w związku z tym zaleca, aby finansowanie EAO nadawało priorytet szkoleniom w tej dziedzinie;

255. podkreśla potrzebę ściślejszej koordynacji między cywilną i wojskową przestrzenią powietrzną, w szczególności poprzez włączenie dronów do korytarzy U-SPACE w ramach inicjatywy jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej; popiera rozszerzenie wspólnych ćwiczeń w zakresie symulacji i przechwytywania z udziałem organizacji cywilnych, organów ścigania i podmiotów wojskowych w celu podniesienia stopnia gotowości na wypadek zagrożeń wielodomenowych; podkreśla, że takie ćwiczenia powinny być obowiązkowe i prowadzone raz w roku, aby zapewnić ciągłą gotowość i interoperacyjność;

Platforma monitorowania zagrożeń

256. zaleca ustanowienie europejskiej platformy monitorowania zagrożeń hybrydowych dla systemów bezzałogowych, prowadzonej przez Komórkę UE ds. Syntezy Informacji o Zagrożeniach Hybrydowych i koordynowanej z EUMS w ramach pojedynczej komórki analiz wywiadowczych UE;

257. podkreśla, że platforma ta powinna przekazywać strategiczne ostrzeżenia Komitetowi Politycznemu i Bezpieczeństwa Rady, wraz z wkładem wojskowym ze strony Komitetu Wojskowego Unii Europejskiej oraz Komórki Planowania i Prowadzenia Operacji Wojskowych UE, a także powinna być interoperacyjna z wiedzą fachową NATO, jego Centrum Doskonałości ds. Współpracy w Dziedzinie Obrony przed Atakami Cybernetycznymi i systemami wczesnego ostrzegania państw członkowskich oraz powinna z nich korzystać; podkreśla potrzebę regularnego informowania zainteresowanych stron w Parlamencie, aby zagwarantować odpowiedni nadzór i umożliwić kształtowanie polityki w oparciu o dowody;

258. podkreśla, że państwa członkowskie UE pierwszej linii powinny wykorzystać swoją regionalną wiedzę fachową i strategiczną pozycję, aby poprawić orientację sytuacyjną i skuteczność operacyjną;

259. apeluje o wdrożenie ogólnounijnego działania w zakresie warstwy orientacji sytuacyjnej przez sfinansowanie zintegrowanej bazy danych dotyczących śledzenia systemów bezzałogowych statków powietrznych i zagrożeń z ich strony, wzorowanego na systemach zintegrowanej obrony powietrznej i przeciwrakietowej NATO zaprojektowanych w celu poprawy wykrywania, koordynacji i ochrony ludności cywilnej w wymiarze transgranicznym;

260. wzywa państwa członkowskie do wyznaczenia krajowego centrum operacji systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym w celu zapewnienia całodobowej koordynacji i interoperacyjnej wymiany danych pomiędzy właściwymi organami, w tym służbami lotnictwa cywilnego i żeglugi powietrznej, organami ścigania, służbami obrony, wywiadem, strażą graniczną i przybrzeżną, służbami ochrony ludności i operatorami infrastruktury krytycznej oraz z innymi państwami członkowskimi, w oparciu o wspólne lub otwarte interfejsy, zharmonizowane formaty sprawozdawczości oraz solidne ramy prawne i ramy ochrony prywatności;

261. uznaje „model duński” za najlepszą praktykę stosowaną przez państwa członkowskie w celu zwiększenia zakupów najnowocześniejszych systemów uzbrojenia po najniższej dostępnej cenie, przy jednoczesnym wspieraniu ukraińskiej gospodarki i stymulowaniu szybszego rozwoju badań przez przedsiębiorstwa najlepiej przygotowane do wprowadzania innowacji zgodnie z realiami pola walki;

262. podkreśla, że państwa członkowskie mogą umożliwić produkcję zdolności obronnych przez wspólne zamówienia i współpracę przemysłową z ukraińskimi przedsiębiorstwami;

263. popiera wspólne eksperymenty EUMS i ukraińskich sił zbrojnych z systemami bezzałogowych statków powietrznych, które to działania umożliwiają usprawnioną ścieżkę integracji na szczeblu europejskim uwzględniającą skalowalność i interoperacyjność oraz wykorzystującą atuty Ukrainy wynikające z modułowych i tanich rozwiązań, technologii cyfrowych w zakresie dowodzenia i kontroli oraz innowacji opartych na działaniach praktycznych;

Wspólne rozwijanie zdolności w zakresie walki radioelektronicznej i przeciwdziałania radioelektronicznego

264. uznaje, że nasilenie walki radioelektronicznej w Ukrainie spowodowało wyścig w zakresie „zagłuszania” zdolności, co pokazuje, że siły zbrojne muszą sprostać temu wyzwaniu poprzez wspólne rozwijanie zdolności walki radioelektronicznej, które mogą przezwyciężyć broń przeciwdronową, modulację ze skokową zmianą częstotliwości, tryby offline i inne manewry omijania;

Systemy dowodzenia i kontroli

265. zachęca do inwestowania w tworzenie skutecznych, wydajnych i odpornych na walkę radioelektroniczną metod bezprzewodowej transmisji danych, aby umożliwić skuteczne działanie dowodzenia i kontroli na spodziewanym polu walki z użyciem bezzałogowych statków powietrznych i lądowych, których funkcjonowanie wymaga skutecznych bezprzewodowych transmisji danych;

266. wzywa Komisję i EAO do priorytetowego potraktowania integracji programów GOVSATCOM i IRIS2 w celu zapewnienia niezawodnej, bezpiecznej i opłacalnej łączności satelitarnej wspierającej misje obronne UE oraz łącza do celów kierowania dronami i kontroli nad nimi;

267. apeluje o ukierunkowane inwestycje z EFO w terminale satelitarne o niskim opóźnieniu i dużej przepustowości oraz odporne ładunki komunikacyjne w celu zapewnienia transmisji danych w czasie rzeczywistym oraz ochrony przed zakłóceniami, przechwytywaniem i zagłuszaniem;

268. wzywa Komisję i państwa członkowskie do ustanowienia interoperacyjnych norm dowodzenia, kontroli i łączności integrujących systemy załogowe i bezzałogowe w ramach UE i NATO;

269. zachęca do wspierania w ramach EFO i EDIP ujednoliconych, bezpiecznych architektur wykorzystujących sztuczną inteligencję i fuzję danych w chmurze, aby umożliwić skoordynowane, wieloplatformowe operacje w czasie rzeczywistym przy jednoczesnym zapewnieniu nadzoru ze strony człowieka oraz cyberbezpieczeństwa;

Współpraca między UE a NATO w zwalczaniu dronów

Dronowe centrum doskonałości UE–NATO

270. apeluje o utworzenie wspólnego dronowego centrum doskonałości UE–NATO, które powinno powstać w państwie pierwszej linii ze wzmocnioną wysuniętą obecnością NATO, działającymi ośrodkami testowymi i czynnym ośrodkiem produkcji dronów, aby usprawnić wspólne ćwiczenia i wymienność ze wszystkimi państwami członkowskimi;

271. apeluje o współpracę dronowego centrum doskonałości UE–NATO z projektem w ramach PESCO dotyczącym mobilności wojskowej oraz z Europejskim Dowództwem Transportu Powietrznego w celu opracowania wspólnych norm dotyczących transportu, tankowania i rozmieszczania systemów bezzałogowych za pośrednictwem korytarzy mobilności wojskowej;

272. podkreśla, że takie centrum musi stosować podejście 360 stopni, unikać powielania istniejących struktur NATO i skoncentrować się na szybkim przekazywaniu doświadczeń z Ukrainy;

273. proponuje utworzenie do 2027 r. sieci unijnych centrów doskonałości ds. operacji dronowych, przy czym każde centrum specjalizowałoby się w określonej dziedzinie (np. amunicja krążąca, roje, statki-bazy, taktyczne bezzałogowe statki powietrzne, systemy morskie, systemy przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym), gromadziłoby krajową wiedzę fachową i byłoby dostosowane do centrów doskonałości NATO i zharmonizowanego systemu certyfikacji EAO;

Programy transferu wiedzy Ukraina–NATO–UE

274. apeluje o instytucjonalizację programów transferu wiedzy z udziałem Ukrainy, NATO i UE poprzez rotacyjne wymiany personelu z ukraińskimi siłami zbrojnymi oraz rozszerzenie wspólnych programów szkoleniowych w ramach EUMS i stałej komórki UE przy SHAPE; zaleca utworzenie stałego, wspólnie finansowanego centrum szkoleniowego i logistycznego UE, NATO i Ukrainy w jednym z państw pierwszej linii, aby usprawnić planowanie operacyjne, logistykę i konserwację, ze szczególnym naciskiem na przeżywalność dronów w warunkach rzeczywistych i na innowacje;

275. wzywa UE i NATO do współpracy w instytucjonalizacji wniosków z doświadczeń Ukrainy na polu walki przez włączenie innowacji doktrynalnych i technologicznych do współczesnych warunków bojowych, we współpracy z Europejskim Kolegium Bezpieczeństwa i Obrony oraz EUMS;

276. zachęca państwa członkowskie, by rozważyły udział w misjach szkoleniowych w Ukrainie w celu pełnego nabycia wiedzy fachowej i innowacyjnych technik opanowanych przez ukraińskie siły zbrojne;

277. zaleca, by współpraca ta obejmowała również wymianę doświadczeń operacyjnych w zakresie integracji jednostek dronowych jako niezależnych oddziałów sił zbrojnych, o czym świadczy niedawne utworzenie przez Ukrainę sił systemów statków bezzałogowych;

278. apeluje o synergię między współpracą UE z Ukrainą a planem działania dotyczącym współpracy NATO i Ukrainy na rzecz innowacji w dziedzinie obronności jako kluczowy sposób nawiązywania bliższych relacji między instytucjami badawczymi a przemysłem obronnym, usprawniania ścieżek rozwoju innowacji oraz umożliwiania szybkiego tworzenia prototypów i wdrażania systemów dronowych;

279. apeluje o wprowadzenie corocznych wspólnych ćwiczeń w zakresie integracji doktryny dronowej w ramach operacji WPBiO i grup bojowych UE, które to ćwiczenia byłyby koordynowane za pośrednictwem Komórki Planowania i Prowadzenia Operacji Wojskowych oraz oceniane we współpracy z dowództwem połączonych sił zbrojnych NATO i z Centrum Analiz, Szkolenia i Edukacji NATO–Ukraina, aby zapewnić zgodność doktrynalną i realizm operacyjny;

280. zaleca rozpoczęcie wspólnych ćwiczeń UE–NATO w zakresie obrony przed rojem dronów, odporności w walce radioelektronicznej, tanich efektorów kinetycznych i systemów o ukierunkowanej energii na wielonarodowych poligonach testowych, z formalnym nadaniem UE statusu obserwatora i wzajemnym dostępem dla inicjatyw kierowanych przez UE;

281. apeluje o włączenie technologii systemów bezzałogowych statków powietrznych i systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym do struktury EUMS i stałych ćwiczeń wojskowych państw członkowskich;

Komórka koordynacyjna UE–NATO ds. dronów

282. wzywa do ustanowienia stałej komórki koordynacyjnej UE i NATO ds. dronów w celu zniwelowania różnic doktrynalnych i operacyjnych między operacjami UE i NATO, ze stałą wspólną komórką koordynacyjną w EUMS, upoważnioną do synchronizacji doktryny dronowej, do priorytetowego traktowania integracji zdolności oraz do umożliwiania wymiany informacji w czasie rzeczywistym między misjami UE w ramach WPBiO a operacjami NATO;

Ustanowienie wspólnych standardów interoperacyjności

283. apeluje o ustanowienie jednolitego standardu interoperacyjności systemów bezzałogowych statków powietrznych UE i NATO na potrzeby wspólnych protokołów komunikacyjnych, klasyfikacji systemów bezzałogowych statków powietrznych i systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym oraz z myślą o formatach udostępniania danych, tak aby były one wiążące dla wszystkich misji w ramach WPBiO i zsynchronizowane z doktryną NATO w zakresie systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym w celu zapewnienia sprawnej koordynacji we wspólnych operacjach; podkreśla znaczenie ścisłej współpracy między NATO a UE, by wykorzystać uzupełniające się role obu tych organizacji do wzmocnienia obrony Europy i jej zdolności odstraszania; w szczególności wzywa Komisję do zaproponowania prawnie wiążących instrumentów, które zapewniłyby przestrzeganie standardów NATO;

284. nalega, aby warunkiem uzyskania finansowania z EFO, EDIP i ReArm Europe było ścisłe przestrzeganie tych standardów, co pozwoli uniknąć uzależnienia od jednego dostawcy i zmaksymalizować kompatybilność typu plug and play; zachęca do wykorzystania wyników projektu dotyczącego działania przygotowawczego Unii w zakresie badań nad obronnością „2019 INTERACT” – standardów interoperacyjności dla wojskowych systemów bezzałogowych – jako punktu odniesienia dla najlepszych praktyk;

285. apeluje o instytucjonalizację włączania dronów do misji w dziedzinie WPBiO, ustanowienie wspólnych standardów interoperacyjności z NATO oraz wdrożenie wielopoziomowego podejścia do obrony w celu

przeciwdziałania zagrożeniom związanym z systemami bezzałogowych statków powietrznych;

286. zaleca instytucjonalizację wspólnych testów systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym w instalacjach i na poligonach innowacji WPBiO i NATO;

287. apeluje o włączenie systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym do szerszej struktury europejskiej zintegrowanej obrony powietrznej i przeciwrakietowej;

288. apeluje o wprowadzenie w WPBiO ram odpowiedzialnego korzystania z technologii w dziedzinie obronności, opracowanych przy udziale Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej i ze szczególnym uwzględnieniem łagodzenia szkód dla ludności cywilnej, ochrony danych i mechanizmów rozliczalności;

289. apeluje do UE i NATO o współpracę podczas wdrażania planu działania NATO na rzecz szybkiego przyjmowania, aby przyspieszyć krajowe procedury udzielania zamówień; wzywa państwa członkowskie do reformy procedur zakupu, w tym opracowania możliwych modeli zamawiania bezzałogowych statków powietrznych jako usługi, oraz reformy protokołów testowania i ram certyfikacji, aby innowacje wojskowe nadążały za rozwojem zagrożeń; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje przyszły wniosek dotyczący planu działania na rzecz transformacji przemysłu obronnego UE;

290. zachęca Komisję i państwa członkowskie, aby powiązały wdrażanie planu działania NATO na rzecz szybkiego przyjmowania z unijnymi projektami dotyczącymi infrastruktury mobilności wojskowej, co pozwoli na szybki transport nowo opracowanych systemów dronowych i wykorzystanie ich we wspólnych operacjach;

Doraźne partnerstwa strategiczne

Koalicja dronowa

291. popiera współpracę UE z międzynarodową koalicją dronową w celu dostosowania zamówień na potrzeby pola walki do celów EFO; zachęca Komisję do zbadania możliwości współfinansowania z kluczowymi partnerami, aby zwiększyć produkcję dronów w synergii z unijnymi inicjatywami przemysłowymi i technologicznymi;

292. dostrzega bieżącą rolę koalicji dronowej w standaryzacji systemów bezzałogowych statków powietrznych, jej nieodzowną pomoc dla Ukrainy oraz jej rolę w dbaniu o to, aby państwa członkowskie nadążały za szybko zmieniającymi się wymogami pola walki; zachęca państwa członkowskie, by wykorzystały to partnerstwo do ograniczenia uciążliwych wymogów w zakresie zamówień, udzielania pozwoleń, rozwoju i testowania, aby umożliwić szybkie nabywanie systemów bezzałogowych statków powietrznych;

293. popiera współpracę UE z międzynarodową koalicją na rzecz dronów i zachęca państwa członkowskie do przyłączenia się i aktywnego wnoszenia wkładu do tej koalicji, która nadal kupuje drony i wspiera innowacyjne zmiany w celu zwiększenia zdolności sił ukraińskich na polu walki; wzywa państwa członkowskie, by dostosowały zamówienia na potrzeby pola walki do celów koalicji dronowej; zachęca Komisję do zbadania możliwości współfinansowania z kluczowymi partnerami, aby zwiększyć produkcję dronów i propagować współpracę przemysłową w synergii z unijnymi inicjatywami przemysłowymi i technologicznymi;

Współpraca w ramach partnerstwa w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony

294. zachęca do wykorzystywania nowych strategicznych partnerstw UE oraz umów o partnerstwie w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony do tworzenia warunków regulacyjnych i procesów udzielania zamówień, które będą skoordynowane i zintegrowane z obecnym europejskim ekosystemem, w ramach którego partnerzy strategiczni wnoszą niezbędne zdolności krytyczne i surowce, a także kładą nacisk na wspólny rozwój napędów, rozpoznanie radioelektroniczne, walkę radioelektroniczną, kinetyczną oraz rozwój laserów i oprogramowania o krytycznym znaczeniu dla misji;

295. podkreśla, jak ważne jest zaangażowanie krajów kandydujących do UE, które w pełni dostosowały się do unijnej WPBiO, w budowę europejskich zdolności dronowych;

Nowe umowy dwustronne w dziedzinie dronów

296. zaleca zawieranie umów dwustronnych ze strategicznymi partnerami spoza UE z myślą o bezpiecznej koprodukcji i bezpiecznym transferze technologii, przy wykorzystaniu modeli wspólnego rozwoju i współfinansowania, aby uzyskać dostęp do sprawdzonych systemów i jednocześnie budować zdolności produkcyjne;

297. podkreśla, że umowy te muszą zawierać ścisłe zabezpieczenia własności intelektualnej, chronić europejską konkurencyjność przemysłową i suwerenność technologiczną oraz zapewniać interoperacyjność z siłami NATO spoza UE, w szczególności z państwami Europy Zachodniej niebędącymi członkami UE;

298. wzywa Komisję do włączenia chętnych krajów Bałkanów Zachodnich do projektu dotyczącego muru antydronowego, a także do ściślejszej współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, w tym budowania zdolności, przeciwdziałania zagrożeniom hybrydowym i ochrony infrastruktury krytycznej;

299. zachęca do priorytetowego traktowania pomocy związanej z dronami w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju i innych odpowiednich instrumentów działań zewnętrznych UE, co umożliwi krajom partnerskim skuteczne przeciwdziałanie zagrożeniom asymetrycznym i lepsze przygotowanie się do operacji

antyterrorystycznych;

300. uznaje, że partnerzy demokratyczni o zbieżnych poglądach z regionu Indo-Pacyfiku poczynili znaczne postępy w dziedzinie dronów i powstających technologii, a także badań nad produktami podwójnego zastosowania oraz mają w tym zakresie obszerną wiedzę fachową; apeluje o zacieśnienie współpracy i partnerstwa w zakresie bezpieczeństwa i obrony z partnerami UE z regionu Indo-Pacyfiku, w tym z Tajwanem, w szczególności w dziedzinie technologii dronów i odpowiednich gałęzi przemysłu; podkreśla, jak ważne jest tworzenie bezpiecznych, niezależnych od Chin łańcuchów dostaw opartych na wartościach demokratycznych w celu wzmocnienia bezpieczeństwa i odporności;

301. zaleca stosowanie modeli wzajemnego rozwoju i współfinansowania z partnerami o zbieżnych poglądach, którzy nie naruszają interesów UE i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa, w celu uzyskania dostępu do sprawdzonych systemów, a jednocześnie budowania zdolności produkcyjnych UE;

302. wzywa Komisję do dopilnowania, aby nowe umowy handlowe lub polityczne UE z innymi państwami lub ewentualne zmiany istniejących umów nie zagrażały dostępowi do kluczowych technologii rozwoju dronów ani nie tworzyły zależności podatnych na zagrożenia;

Współpraca z Ukrainą

303. podkreśla, że obecnie dwa kraje z największym doświadczeniem w walce z wykorzystaniem dronów to Rosja i Ukraina;

304. wzywa UE i jej państwa członkowskie do partnerstwa z Ukrainą we wszystkich jej inicjatywach związanych z dronami, co będzie zarówno sposobem na przyspieszenie rozwoju dronów w UE, jak i na zwiększenie wsparcia dla Ukrainy; w szczególności zwraca się do państw członkowskich, by rozważyły udział w misjach szkoleniowych w Ukrainie w zakresie walki z użyciem dronów i przeciwdziałania dronom, aby w pełni wykorzystać wiedzę fachową i innowacyjne techniki, którymi dysponują ukraińskie siły zbrojne;

305. zaleca instytucjonalizację wymiany wiedzy z Ukrainy przez opracowanie formalnych programów wymiany między ukraińskimi operatorami dronów a instruktorami z UE/NATO, koordynowanych za pośrednictwem Centrum Analiz, Szkolenia i Edukacji NATO–Ukraina, centrum NATO – Wspieranie Bezpieczeństwa i Szkoleń na rzecz Ukrainy – oraz EAO, aby zapewnić szybką internalizację taktyk sprawdzonych na polu walki;

306. zaleca ustanowienie trwałej i systematycznej wymiany najlepszych praktyk i szkoleń z Ukrainą, z uwzględnieniem jej operacyjnego i taktycznego doświadczenia wojskowego na wielu szczeblach, w tym na szczeblu dowództwa strategicznego;

307. apeluje o włączenie ukraińskich ekspertów do rad zarządzających, zespołów testowych i pilotażowych wymian szkoleniowych;

308. apeluje o utworzenie bazy danych w zakresie wymiany doświadczeń i koordynacji z udziałem Ukrainy na potrzeby gromadzenia danych z pola walki, publikowania zatwierdzonych taktyk i szybkiej aktualizacji doktryn;

309. wzywa EAO do utworzenia w Ukrainie biura i wykorzystania w tym celu istniejącego Urzędu UE ds. Innowacji w dziedzinie Obronności, a także do upoważnienia attaché EAO do udziału w grupach roboczych Ukrainy i państw członkowskich w celu ułatwienia wymiany najlepszych praktyk między nimi;

310. zachęca Ukrainę do rozmieszczenia większej liczby operatorów lotów dronami w szkołach i w programach szkoleniowych UE i NATO w celu zwiększenia liczby państw członkowskich, z którymi Ukraina może współpracować;

311. uznaje, że produkcja dronów w Ukrainie jest częściowo utrudniona przez brak inwestycji kapitałowych, i nalega na wykorzystywanie zamrożonych rosyjskich aktywów do wspierania rozwoju dronów w Ukrainie;

312. wzywa Komisję, państwa członkowskie i ich przemysł obronny do wspierania ukraińskiego przemysłu obronnego, inwestowania w ten przemysł i partnerskiej współpracy z nim, by na wzór duński jak najefektywniej wykorzystywać cały potencjał zdolności produkcyjnych w Ukrainie;

313. apeluje o pogłębienie współpracy przemysłowej z ukraińskimi producentami dronów, które są sprawdzone w walce, przystępne cenowo i odpowiednio wyposażone; wzywa państwa członkowskie i ich przemysł obronny do dodatkowych inwestycji, utworzenia wspólnych przedsięwzięć i nawiązania partnerstwa z Ukrainą w celu wspólnego opracowywania produktów obronnych w UE, zwłaszcza w dziedzinie systemów bezzałogowych statków powietrznych i systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym;

314. podkreśla potrzebę opracowania długoterminowej strategii stymulowania innowacji i rozwoju zdolności dronowych po zakończeniu wojny w Ukrainie, ponieważ drony będą nadal wykorzystywane w innych globalnych konfliktach, a wąskie skupienie się na teatrze europejskim grozi pominięciem obecnego rozwoju na świecie i ewolucji technologii dronowej;

Koordynacja otoczenia regulacyjnego z partnerami strategicznymi

315. zachęca państwa członkowskie do stworzenia otoczenia regulacyjnego i procedur udzielania zamówień, które umożliwią koordynację i integrację obecnego ekosystemu europejskiego z partnerami strategicznymi, takimi jak Stany Zjednoczone,

Zjednoczone Królestwo, Kanada, Australia i Japonia, zwłaszcza jeżeli wnoszą oni niezbędne zdolności krytyczne i surowce, przy czym należy się skoncentrować na wspólnym rozwoju w takich dziedzinach jak napęd, wojna elektroniczna, lasery i oprogramowanie decydujące o powodzeniu misji;

316. dostrzega różnice w ramach regulacyjnych między państwami członkowskimi a państwami spoza UE i zachęca do współpracy z innymi głównymi państwami produkującymi drony w celu zwiększenia dostosowania regulacyjnego i wspierania bezpieczniejszej globalnej integracji systemów bezzałogowych statków powietrznych;

317. podkreśla, że ekosystem półprzewodników ustanowiony aktem w sprawie czipów powinien również wspierać cyfrowy szkielet europejskich korytarzy dronów i infrastruktury mobilności wojskowej, umożliwiając bezpieczną wymianę danych, fuzję sensoryczną i koordynację ruchu opartą na sztucznej inteligencji zarówno w odniesieniu do wojskowych, jak i cywilnych systemów statków bezzałogowych;

318. apeluje o analizę łańcucha dostaw i repatriację produkcji kluczowych komponentów potrzebnych do długoterminowej produkcji dronów;

319. podkreśla znaczenie utrzymania współpracy i wymiany doświadczeń technicznych i operacyjnych w zakresie projektowania, produkcji i eksploatacji systemów bezzałogowych, w tym z partnerami spoza UE i NATO;

320. podkreśla, że taka współpraca powinna obejmować współpracę wśród inżynierów, specjalistów w dziedzinie mechatroniki, ekspertów IT, specjalistów w dziedzinie elektroniki i optoelektroniki, aby zwiększyć innowacyjność, interoperacyjność i rozwój technologiczny w szerszym ekosystemie obronnym;

321. apeluje o większą synergię między aktem w sprawie czipów a unijnymi inicjatywami w zakresie finansowania obronności poprzez wykorzystanie przewidzianej w tym akcie inicjatywy „Czipy dla Europy” oraz Europejskiej Rady ds. Półprzewodników, aby wspierać dalszy rozwój produkcji półprzewodników w państwach członkowskich;

Drony a operacje antyterrorystyczne poza UE

Włączenie systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym do unijnych ćwiczeń antyterrorystycznych

322. apeluje o ustanowienie modułowego programu szkoleń w zakresie systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym dla jednostek antyterrorystycznych, obejmującego rozpoznawanie dronów, techniki zaporowe i symulacje działań zespołów atakujących;

323. apeluje o włączenie doktryny dotyczącej systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym do wspólnych ćwiczeń antyterrorystycznych UE pod egidą EAO i Fronteksu; podkreśla wagę wymiany informacji wywiadowczych z NATO i partnerami strategicznymi w celu przewidywania wykorzystywania dronów przez terrorystów;

324. apeluje o wykorzystywanie dronów w misjach UE i operacjach Fronteksu na granicach w celu monitorowania podejrzanych ruchów terrorystów, szlaków przemytu i handlu oraz obszarów presji migracyjnej; zwraca uwagę, że systemy bezzałogowych statków powietrznych oferują obrazy o wysokiej rozdzielczości, czujniki termiczne, wielospektralne i radarowe z syntetyczną aperturą, które mogą przenikać przez pokrywę chmur lub ciemność, umożliwiając wykrywanie podejrzanych ruchów lub pojazdów; zauważa, że w strefach przygranicznych dotkniętych konfliktami lub oddalonych drony mogą zapewnić stałą zdolność w zakresie wywiadu, obserwacji i rozpoznania niskiego ryzyka znacznie wykraczającą poza to, co mogą osiągnąć obecne platformy załogowe lub naziemne, a dane z dronów bezpośrednio przyczyniają się do syntezy informacji wywiadowczych, dowodzenia i kontroli na granicach oraz szybkiego podejmowania decyzji;

325. podkreśla ważną rolę dronów prowadzących nadzór w bezpieczeństwie granic UE, ale ostrzega również, że drony mogą stać się zasadniczym i niezastąpionym narzędziem w przemycie; wzywa państwa członkowskie do włączenia protokołów reagowania na drony do krajowych planów odporności; apeluje o włączenie funkcjonariuszy kontroli granicznej i organów ścigania w szkolenia w zakresie operacji z użyciem dronów i ich przechwytywania;

326. wzywa do finansowania wspólnych zamówień oraz badań i rozwoju w zakresie systemów przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym za pośrednictwem EFO, który priorytetowo powinien traktować systemy mobilne umożliwiające szybkie rozlokowanie i nadające się do prowadzenia antyterrorystycznych operacji ekspedycyjnych na żądanie;

°

° °

327. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie Europejskiej, Radzie, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawicielce Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, przewodniczącej Komisji i właściwym komisarzom, sekretarzowi generalnemu ONZ, sekretarzowi generalnemu NATO, przewodniczącemu Zgromadzenia Parlamentarnego NATO, agencjom UE działającym w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony oraz rządom i parlamentom państw członkowskich.